

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS ANALYSIS IN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP DEVELOPMENT FOR PRIMARY
SCHOOL ADMINISTRATORS

Mr. Nattawoot Junsopa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำ
	ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
โดย	นายณัฐวุฒิ จันทโรสภา
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ เจริญกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

ณัฐวุฒิ จันทร์โสภาก : การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (NEEDS ANALYSIS IN INSTRUCTIONAL
LEADERSHIP DEVELOPMENT FOR PRIMARY SCHOOL ADMINISTRATORS) อ.ที่
ปริญญาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.ปองสิน วิเศษศิริ, 128 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์และสรุ
องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ศึกษา
ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3)
วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร สังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา
งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์
เนื้อหา ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วย
แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 181 คน และ 2) ครู จำนวน 362 คน
วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหาร โดยการจัดลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบหลักที่ 2
การบริหารจัดการหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้าง
บรรยากาศในการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบย่อย

2) ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทุกองค์ประกอบ โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการใน
องค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตร ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างบรรยากาศใน
การเรียนรู้ และลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็น ลายมือชื่อนิสิต

ผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล ที่ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พัชรินทร์ ศิริสุข และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่านที่ให้ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาบริหาร การศึกษา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำอันมีค่ามาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณสมาคมราชกรัฑาสโมสรที่ได้ให้ความกรุณาสนับสนุนทุนการศึกษา ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนางสาวทิพย์วารณ กิ่งทัพหลวง นางสาวศนิชา ภาวโน นายณที เชี่ยว สุวรรณ นางปัทมรา ระกิติ ตลอดจนเพื่อน ๆ พี่ ๆ สาขาบริหารการศึกษา พี่ ๆ น้อง ๆ ศูนย์ นวัตกรรมการเรียนรู้ และทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จทั้งในทางตรงและ ทางอ้อม ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง ที่คอยสนับสนุนและเป็น เบื้องหลังของความสำเร็จ และเป็นเบื้องหลังของความสุขอย่างแท้จริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	9
ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	24
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย.....	30
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ระยะที่ 1 สังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	42
ระยะที่ 2 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร.....	45

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ	51
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	76
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย.....	99
1.1 สรุปผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	99
1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	100
1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	102
ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	104
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	108
รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก รายชื่อวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์.....	115
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	126
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับ กรุงเทพมหานคร. เปรียบเทียบกับระดับประเทศ	28
ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1	42
ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2	45
ตารางที่ 4 จำนวนประชากรผู้อำนวยการโรงเรียนและครูจากกลุ่มสถานศึกษา	47
ตารางที่ 5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูที่ใช้ในการวิจัย.....	48
ตารางที่ 6 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3	50
ตารางที่ 7 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 1-15.....	53
ตารางที่ 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 16-30	56
ตารางที่ 9 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 31-45	59
ตารางที่ 10 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 46-60	62
ตารางที่ 11 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 61-75	65
ตารางที่ 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ลำดับ 76-91	68
ตารางที่ 13 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	73
ตารางที่ 14 การตอบกลับแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	77
ตารางที่ 15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้อำนวยการโรงเรียน)	78
ตารางที่ 16 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครู).....	80

ตารางที่ 17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: ภาพรวม.....	82
ตารางที่ 18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: องค์กรประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของ โรงเรียน	84
ตารางที่ 19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: องค์กรประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการ หลักสูตร	86
ตารางที่ 20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: องค์กรประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้าง บรรยากาศในการเรียนรู้.....	90
ตารางที่ 21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: โดยรวมทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก 13 องค์กรประกอบย่อย.....	94
ตารางที่ 22	ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: โดยรวมทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก 13 องค์กรประกอบย่อย	95

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เน้นไปที่การเปลี่ยนวิธีการบริหารโรงเรียนตลอดจนวิธีการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับประเทศไทยมีการปฏิรูประบบการศึกษาโดยการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แต่การปฏิรูปไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เนื่องจากต้องครอบคลุมครูผู้สอนและผู้บริหารมากกว่า 500,000 คน (Hallinger and Bryant, 2013) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ระบุถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้หลายส่วน ตามมาตรา 9 (4) “ให้จัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ” มาตรา 24 (5) “ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้...” มาตรา 30 “ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ...” มาตรา 39 “ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ (2550) กลับพบว่าโรงเรียนมีศักยภาพด้านการบริหารวิชาการอยู่ในลำดับสุดท้าย และผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่นักเรียนมีคุณภาพดีจะเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารสนใจงานวิชาการ และเสนอแนะให้ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มากในเรื่องการเป็นผู้นำที่ดี และมาตรา 60 ที่ระบุไว้ว่า “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษานิวทิวทัศน์ที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ” จะเห็นว่ากฎหมายการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน และทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพย่อมสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามในการพัฒนาคนนั้นต้องเริ่มที่การพัฒนาผู้บริหารซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติเป็นลำดับแรก ดังที่ ภัททิยา กฤษณะพันธุ์และคณะ (2556) กล่าวถึงบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการในฐานะองค์กรที่

รับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่ระบุไว้ว่า มีกลุ่มบุคคลที่ควรต้องพัฒนาสามกลุ่ม คือ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา โดยบุคคลที่จะต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำการพัฒนางานวิชาการ วางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้และแสวงหาวิธีการที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ เป็นผู้นำการเรียนรู้ รอบรู้ทั้งเนื้อหาสาระทางวิชาการและเทคนิควิธีสอน รู้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางวิชาการ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งภาวะผู้นำในลักษณะแบบนี้เรียกว่า “ภาวะผู้นำทางวิชาการ”

ในปัจจุบันภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการทำงานร่วมกับครู ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณธรรมที่สูงขึ้นไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมตตา สอนเสนา (2557) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และผลการวิจัยของ Davis and Tomas (1989, อ้างถึงใน ถวิล มาตรฐาน เลียม, 2545) เกี่ยวกับโรงเรียนที่มีความสำเร็จสูงกับโรงเรียนที่มีความสำเร็จต่ำ ยืนยันชัดเจนถึง “ภาวะผู้นำทางวิชาการ” ของผู้บริหารว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียน มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง มีอิทธิพลต่อการสังเกตการสอนและการนิเทศ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลากร และสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษา

จากความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเวลามากกว่าสองทศวรรษที่งานวิจัยจำนวนมากพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน แต่พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการในหลาย ๆ ประเทศก็ยังคงย่ำแย่และการปฏิบัติงานยังอยู่นอกขอบเขตงานหลักของผู้บริหาร ดังนั้นในหลาย ๆ ประเทศจึงมีความคาดหวังให้ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการมากขึ้น โดย Hallinger and Lee (2014) ได้ศึกษาภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทย และได้ทำการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำทางวิชาการหลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทยมีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านกำหนดพันธกิจโรงเรียนและด้านส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้มากกว่าด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการปฏิรูปพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมยังไม่มีเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นผลของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยมีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ธงทอง จันทรางศุ (2552) ได้กล่าวว่า เรื่องที่ดำเนินการปฏิรูปได้สำเร็จ ได้แก่ การขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การเพิ่ม

งบประมาณทางการศึกษา และการมีระบบการประกันคุณภาพ ส่วนเรื่องที่ทำเนิการปฏิรูปได้ล้มเหลว ได้แก่ การผลิตและพัฒนาครู ผู้บริหาร วิทยฐานะของครูและผู้บริหารกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่สัมพันธ์กัน

จากความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะบทบาทด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับครูเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Vinson (1997, อ้างถึงใน McCier, 2003) ที่กล่าวว่า งานวิจัยจำนวนมากได้ชี้ชัดว่า บทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้บังคับบัญชาาระดับสูง แต่ในปัจจุบันการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของประเทศไทยยังไม่มี ความชัดเจน มีประเด็นศึกษาที่มีความหลากหลายและส่วนใหญ่ใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการต่างประเทศ การศึกษากรอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ใช้ในงานวิจัยของประเทศไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิทยานิพนธ์ทั้งระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และ ศึกษานิพนธ์ จึงเป็นเครื่องยืนยันและแสดงทิศทางการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของประเทศไทย จากการศึกษาพบกรอบแนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยอย่างหลากหลาย องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการจึงนับเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษา หากสังเคราะห์และนำมาร่างเป็นกรอบในการใช้วัดระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทย โดยนำพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่กำหนดโดยหน่วยงานทางการศึกษาของไทยมาผนวกด้วย จะทำให้ได้กรอบการวิจัยเพื่อศึกษาหาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของประเทศไทยได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

การสังเคราะห์กรอบการวิจัยจากงานวิทยานิพนธ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำกรอบพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้ไปศึกษาผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจว่าผู้บริหารที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯกับ ระดับประเทศ จากการทดสอบจำนวน 8 รายวิชาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 - 2557 ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาฯ ศิลปะและ การงานอาชีพฯ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยระดับ กทม. น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศใน 3 รายวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และอังกฤษ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เป็นวิชาหลัก ทั้งนี้การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นไปจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานทางการศึกษาที่ดี

อีกทั้งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2559 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งรูปแบบการขยายตัวทางพื้นที่ของกรุงเทพฯและปริมณฑล มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เด็กที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนบางส่วนต้องย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครอง รวมถึงมีนักเรียนที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และนักเรียนที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยมาเข้าเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 330 โรงเรียนจากทั้งหมด 438 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2558) ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาในระดับประถมศึกษา

เมื่อวิเคราะห์ในด้านต่างๆ พบว่า ปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรคส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การวางแผนพัฒนาบุคลากรในภาพรวมยังไม่ชัดเจน ขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาทางการศึกษา การติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษา มีความก้าวหน้าในวิชาชีพน้อย (สำนักการศึกษา, 2559) และจากการให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักการศึกษา, 2559) ทำให้เห็นว่าการได้ข้อมูลในเรื่องระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการนั้น จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาผู้บริหารเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครและส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของนิสิต/นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558 เป็นอย่างไร
2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำที่ผู้บริหารโรงเรียน แสดงออกเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ผู้วิจัยได้มาจากการสังเคราะห์กรอบงานวิจัยด้านนี้ จากวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558

ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
- 1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร
- 2.2) การนิเทศและประเมินการสอน
- 2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
- 2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน 3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน 3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน 3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู 3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน 3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ 3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน

การสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบ หมายถึง การศึกษากลับกรองเลือกสรรเฉพาะ องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่นิสิต/นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยเลือกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความมากน้อยของการแสดงออกตามพฤติกรรม ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการจาก

วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่นิสิต/นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครแสดงออกน้อยและควรได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การจัดลำดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครแสดงออกน้อยและควรได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้น โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการจากน้อยไปหามาก

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการและการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์กรอบจากวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ซึ่งในหลาย ๆ เล่มใช้กรอบของ Hallinger & Murphy (1985) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1.1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 1.2) การบริหารจัดการหลักสูตร และ 1.3) การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นต้น

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ Professor Dr. Philip Hallinger และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2558 และศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัย นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ซึ่งได้กรอบแนวคิดดังนี้

- 2.1 การกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย
- 2.2 การสร้างตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2.3 การบันทึกข้อมูลในตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2.4 การสรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

ขอบเขตการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
ระยะที่ 1 เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

ประชากร

งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่ทำแล้วเสร็จ ตั้งแต่ปี 2542 – 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ Professor Dr. Philip Hallinger และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

การเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระยะนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในงานวิจัยแต่ละเล่ม แล้วบันทึกลงในตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากร

ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ฯ และแบบสอบถามวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สำหรับครู ฯ

การเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระยะนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 3 เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการจากน้อยไปหามาก และนำเสนอเป็นความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครและหน่วยงานอื่น ๆ ได้องค์ความรู้เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของครู
3. นิสิต นักศึกษา และนักวิชาการได้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอสาระสำคัญในส่วนนี้ประกอบด้วยสาระ 4 ตอนดังนี้ ตอนแรกเป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ ตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอสาระเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ตอนที่ 3 เป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยและตอนสุดท้ายเป็นการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ

1.1 ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร จึงมีแนวคิดทฤษฎีเกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่ออธิบายบทบาทของภาวะผู้นำในสภาพแวดล้อมที่ยุ่งยากซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน (ธวัช บุญยมติ, 2550: 103) ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดภาวะผู้นำใน 2 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมายของภาวะผู้นำ และ 2) กระบวนการของทฤษฎีภาวะผู้นำ

1) ความหมายของภาวะผู้นำ

คำว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ได้แก่

นิตย สัมมาพันธ์ (2546) เสนอว่า ภาวะผู้นำคือ พลังชนิดหนึ่งที่สามารถส่งแรงกระทำ อันก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกลุ่มคน และระบบองค์กร ไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

ธวัช บุญยมติ (2550) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ การกระทำระหว่างบุคคล โดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพลหรือการดลบันดาลใจให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่างตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้

สุธีลักษณ์ นิตธรรม แก่นทอง (2555) สรุปความหมายของภาวะผู้นำว่าเป็นการใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือกลุ่มในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยการปฏิบัติการและอำนาจการใช้กระบวนการสื่อสารซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย

ชัยเสกสรรค์ พรหมศรี (2557) เสนอว่า ภาวะผู้นำคือการโน้มน้าวและจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติตาม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการขององค์กร

บรรพต รุ่งเจนทร์ (2557) ภาวะผู้นำหมายถึง ศิลปะ อำนาจ ความสามารถที่จะชี้แนะ สั่งการหรืออำนาจการ กระบวนการ พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นในการชักจูงผู้อื่นให้ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่ได้กำหนดไว้

จากความหมายของภาวะผู้นำที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งใช้โน้มน้าวบุคคลอื่นหรือกลุ่มคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม หรือองค์กร

2) กระบวนทัศน์ของทฤษฎีภาวะผู้นำ

กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำ หมายถึง กรอบความคิดที่แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ วิธีคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งกระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำมีการเปลี่ยนแปลงในรอบ 60 ปี ตั้งแต่มีการศึกษาเรื่องนี้ โดยทฤษฎีภาวะผู้นำหลัก ๆ มีด้วยกัน 4 ทฤษฎี (Hughes Ginnett Curphy 2009, อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2557: 35-37) ได้แก่ Trait, Behavioral, Contingency, และ Integrative

1. Trait Theory หรือ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ทฤษฎีนี้อธิบายคุณลักษณะที่ส่งเสริมหรือทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพของผู้นำ เช่น กำลังทางกาย การแสดงออก ความก้าวร้าว การพึ่งพาตนเอง การชักจูง การครอบงำ แต่ทฤษฎีนี้มีคุณลักษณะบ่งชี้ประมาณ 100 กว่าคุณลักษณะ ทำให้ไม่มีคุณลักษณะที่ครบถ้วนและเป็นสากลที่สามารถยืนยันคุณสมบัติของผู้นำได้แน่ชัด ธวัช บุญยมติ (2550) กล่าวว่าทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ได้แนวทางมาจากทฤษฎีมหาบุรุษในสมัยกรีกและโรมันโบราณ ซึ่งถือว่าผู้นำเป็นมาแต่กำเนิด ไม่ใช่สิ่งที่สร้างได้ และข้อสังเกตที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ คือ ไม่สามารถระบุคุณลักษณะที่แน่นอนของบุคคลที่เป็นผู้นำได้เช่นกัน

2. Behavioral Theory หรือ ทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ทฤษฎีนี้อธิบายภาวะผู้นำผ่านทางพฤติกรรมที่ผู้นำทำเป็นประจำในงานของตน งานวิจัยทางด้านพฤติกรรมมุ่งความสนใจไปที่การค้นหาวิธีเพื่อกำหนดระดับพฤติกรรมที่ช่วยให้เข้าใจภาวะผู้นำ อย่างไรก็ตามกลับไม่มีข้อสรุปว่ารูปแบบใดเป็นรูปแบบของการเป็นผู้นำ

3. Contingency Theory หรือ ทฤษฎีสถานการณ์ เป็นทฤษฎีที่อธิบายรูปแบบของผู้นำที่เหมาะสมบนพื้นฐานของผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ ในอีกความหมายคือ คุณลักษณะและพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลลัพธ์แห่งความสำเร็จของภาวะผู้นำได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ มุมหนึ่งของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้คือ การค้นหาขอบเขตของการบริหารงานที่มีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไรในประเภทองค์กรที่ต่างกัน โดยสรุปคือทฤษฎีสถานการณ์ แยกแยะปัจจัยด้านสถานการณ์เพื่อพิสูจน์ว่า สถานการณ์ใดมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำมากกว่ากัน ผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล ผู้นำจะไม่ผูกติดกับพฤติกรรมตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ได้เผชิญอยู่

4. Integrative Leadership Theory หรือทฤษฎีบูรณาการ ในช่วงกลางของทศวรรษ 1970 กระบวนทัศน์ได้เคลื่อนไปสู่การบูรณาการ โดยนำทฤษฎีต่างๆเข้ามามีบูรณาการ พยายามรวบรวมทฤษฎีคุณลักษณะ พฤติกรรมและสถานการณ์ เข้าด้วยกันเพื่ออธิบายความสำเร็จ ทฤษฎีนี้

ชี้ให้เห็นพฤติกรรมและคุณลักษณะที่ช่วยสนับสนุนความมีประสิทธิภาพของผู้นำ และอธิบายว่าพฤติกรรมที่เหมือนกันของผู้นำอาจมีผลกระทบต่อผู้ตามแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษ จนทำให้สภาคองเกรสของสหรัฐอเมริกาออกกฎหมาย Instructional leadership act of 2007 เป็นการให้ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการโดยกำหนดว่า หน่วยงานที่ออกไปวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียนจะต้องตรวจสอบว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ หน่วยงานฝึกอบรมเตรียมบุคคลที่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในหลักสูตรการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, 2555) ในประเทศไทยเองก็ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการออกกฎหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และสมรรถนะด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) พัฒนาการของแนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 3) แนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการในปัจจุบันนี้ มีความสมบูรณ์และกว้างกว่าช่วง ค.ศ.1980 เมื่อแรกเริ่มนั้น หมายถึงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่แบบเดิม เช่น กำหนดเป้าหมาย ได้ชัดเจน จัดสรรทรัพยากรให้กับการสอน บริหารจัดการหลักสูตร กำกับติดตามแผนการสอน และประเมินครู ในปัจจุบันนี้มีภาระหน้าที่เพิ่มเติมซึ่งรวมไปถึงการเน้นวิธีการหลักที่เกี่ยวกับการสอนและการเรียน ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครูมากขึ้น และเน้นการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ King (2002, อ้างถึงใน ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, 2555)

ถวิล มาตรเลียม (2545) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาหมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการใด ๆ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ตั้งใจที่จะพัฒนาผลผลิต (นักเรียน) และสร้างความพึงพอใจให้กับครู – อาจารย์ในการจัดกิจกรรมการสอนและนักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการ

สิร์รานี วสุภัทร (2551) นิยามความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ประสานสัมพันธ์

กันเพื่องานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

ไกศิษฐ์ เพลรินทร์ (2552) เสนอว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนา นักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ (2553) สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จะแสดงบทบาทให้เห็นชัดเจนในด้านคุณลักษณะ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ

สุภารัตน์ ศรีนิยม (2556) ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษานำมาใช้เพื่อให้มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น โดยการโน้มน้าว จูงใจหรือชักนำบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักและเข้าใจในการจัดการศึกษา รวมทั้งประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาวิชาชีพและงานวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างบรรยากาศ โดยการโน้มน้าว จูงใจ หรือชักนำให้บุคลากรเข้าใจในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโรงเรียน

2) พัฒนาการของแนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

McEwans (1998) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะ อาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ซึ่งเรียกว่าผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารเป้าหมายไปยังนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นหลักในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย และที่สำคัญผู้บริหารต้องมีทักษะในการสอน

ในช่วง ค.ศ. 1980 มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับ “โรงเรียนที่มีประสิทธิผล” หรือ “โรงเรียนคุณภาพ” โดยสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มาจากสังคมเศรษฐกิจระดับล่างให้สูงขึ้นได้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเหล่านี้ก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการสังเคราะห์คุณลักษณะและทักษะสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้ใช้ในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งพบว่ามีคุณลักษณะและทักษะในหลายมิติ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2549)

สมคิด สร้อยน้ำและมันทนา อินทุสมิต (2545, อ้างถึงใน กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ, 2553) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นความพยายามที่ต้องการแสวงหาแบบของผู้นำที่ดีที่สุด แต่ยุคสมัยมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดของภาวะผู้นำ คุณลักษณะพฤติกรรม บทบาทหน้าที่ และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารจึงถูกปรับเปลี่ยนตาม ซึ่งในยุคแรกนั้นเน้นเรื่องจิตวิญญาณ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม และประเพณี

ช่วง ค.ศ. 1920 -1929 ผู้บริหารสถานศึกษา คือ คนกลางเรื่องค่านิยม เป็นผู้ส่งผ่านเรื่องค่านิยม และระเบียบวินัย ถือได้ว่าผู้บริหารเป็นดั่งผู้เผด็จการ ใน ค.ศ. 1930-1939 เป็นการบริหารตามทฤษฎีวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้นำแบบมุ่งประสิทธิภาพ เป็นผู้มีอำนาจที่ใช้คำสั่งชี้แนะแนวทาง และสนับสนุนครูในเรื่องของงาน ต่อมาใน ค.ศ. 1940-1949 บทบาทของผู้บริหารได้ปรับเปลี่ยนไปสู่ผู้นำแบบประชาธิปไตย เน้นความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนปี ค.ศ. 1950-1959 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการคาดหวังให้เป็นนักวิชาการและเป็นผู้จัดการที่บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และระหว่าง ค.ศ. 1960-1969 ผู้บริหารสถานศึกษาถูกกำหนดให้เป็นผู้สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นผู้สร้างความรู้สึกในเรื่องประชาธิปไตยในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของระบบราชการอีกด้วย ต่อมา ค.ศ. 1970-1979 ผู้บริหารเป็นดั่งเช่นผู้นำชุมชน คือ มีทั้งบทบาทที่เป็นผู้นำชุมชนและเป็นผู้ใช้

ในช่วง ค.ศ. 1980 มีการเปรียบผู้บริหารเป็นดั่งเช่นนักสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นเจ้าของวิสัยทัศน์ทางการบริหาร ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จมักจะด้อยในจุดนี้ วิสัยทัศน์จึงสะท้อนภาพลักษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในอนาคต และวิสัยทัศน์เป็นการประกาศเจตนารมณ์อย่างเป็นทางการถึงอนาคตที่คิดว่าจะไปให้ถึง ผู้บริหารต้องออกแบบโครงสร้างองค์การ ควบคุมการบริหารอย่างรอบคอบ มีแผนงานที่ชัดเจน ถูกต้องตามรูปแบบ มีทักษะในการบริหารงานที่มีกลยุทธ์ การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการมุ่งแสวงหาภาวะผู้นำที่ดีที่สุด แต่ก็ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าผู้นำแบบใดดีที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ Bush (2015) ก็ได้กล่าวว่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นหนึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำ

กรอบแนวคิดทางภาวะผู้นำทางวิชาการได้ถูกพัฒนาโดยนักวิจัยสองกลุ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1980 กลุ่มแรกคือ Bossert และคณะในปี 1982 เป็นกรอบพื้นฐานด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในบริบทของโรงเรียน ประกอบไปด้วยตัวแปรปรับต่าง ๆ ที่มีต่อการกำหนดพฤติกรรมกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร เช่น บริบททางสังคม บริบทของสถาบัน พฤติกรรมส่วนบุคคล เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากตัวแปรส่งผ่านระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เช่น การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนรู้ (Hallinger and Lee, 2014) และอีก

กลุ่มคือ Hallinger and Murphy ในปี 1985 เป็นกรอบแนวคิดมาตรฐานวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Principal Instructional Management Rating Scale : PIMRS) นำเสนอบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการหลักสูตร และ 3) การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 11 องค์ประกอบย่อย (Hallinger and Murphy, 1985) กรอบแนวคิดทั้งสองมีอิทธิพลต่อการผลิตงานวิจัย การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในทศวรรษต่อมา (Hallinger and Lee, 2014)

3) แนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ระบุให้ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมาตรฐานความรู้ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้และสมรรถนะความเป็นผู้นำทางวิชาการไว้ในประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังนี้

สาระความรู้ ประกอบด้วย 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น

สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) สามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 2) สามารถบริหารการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่นได้

เป้าหมายสูงสุดในการบริหารจัดการโรงเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมีผลงานชัดเจนนั้น จะเกี่ยวข้องอยู่กับการจัดการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน (ถวิล มาตรฐาน, 2545: 84) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น พัฒนาระบบการจัดการจัดการเรียนการสอนของครู จากรายงานวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ สามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ แสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏชัดเจนใน 8 ลักษณะ ดังนี้ Davis and Thomas (1989, ถวิล มาตรฐาน, 2545: 87-89)

1. มีความกระตือรือร้นและตระหนักที่จะพัฒนาโรงเรียน มีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์สูง และสามารถโน้มน้าวบุคลากรไปสู่การเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพัฒนาตนเองและคณะบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม
3. ผู้บริหารสามารถจัดระบบส่งเสริมขวัญกำลังใจ
4. พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นปรากฏเกี่ยวกับการติดตามผลความก้าวหน้าของนักเรียน

5.ผู้บริหารจัดหาสื่อ อุปกรณ์ วิทยาการที่มีความสามารถใช้ในกระบวนการสอนและใช้สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่องานวิชาการเป็นลำดับสำคัญ

6.ผู้บริหารเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อย

7.ผู้บริหารสามารถกำกับ ติดตามปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการสอน ปัจจัยที่รบกวนบรรยากาศทางวิชาการ

8.หน้าที่หลักสำคัญยิ่งของผู้บริหารประการหนึ่งก็คือ การเยี่ยมชั้นเรียน และให้คำปรึกษาหารือแนวทางปรับปรุงการสอน

นอกจากนั้นผลการวิจัยของ Davis and Thomas (1989, อ้างถึงใน ถวิล มาตรเลี่ยม, 2545: 83-84) ยังพบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จจะมีลักษณะเฉพาะอยู่ 6 ประการ ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ มองทะลุปรุโปร่งว่าโรงเรียนจะพัฒนาได้อย่างไร 2) เป็นผู้นำที่ได้รับ ความคาดหวังสูง ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการปฏิบัติงานงานของบุคลากร 3) ส่งเสริมการสอนในห้องเรียนและหรือมอบให้ครูดำเนินการแทนให้คำแนะนำเชิงบวก สะท้อนความคิดเพื่อปรับปรุงการสอน 4) กระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้มีประโยชน์สูงสุด 5) เน้นการใช้สื่อและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ และ 6) กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร เอาใจใส่ในผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ใช้สารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน

Hoy and Hoy (2003, อ้างถึงใน ศรีดิพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, 2555: 35) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่า บทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียนคือ บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการ แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้บริหารโรงเรียนเพียงคนเดียวที่ต้องรับผิดชอบต่อภาวะผู้นำในการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการควรเกิดขึ้นทั้งในตัวผู้บริหารโรงเรียนและจากครูจำเป็นจะต้องมีการกระจายหน้าที่ไปยังผู้บริหารทุกระดับรวมถึงครูด้วย (Tony Bush, 2015) ทั้งนี้ครูซึ่งเป็นผู้ทำการสอนในชั้นเรียน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน และเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ในตัว ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเองเพียงแค่มองหน้าที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ยังผลให้เกิดการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด

Krug (1992, อ้างถึงใน บรรพต รุ่งเจนทร์, 2557) กล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลแสดงให้เห็นว่า เป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว จะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจ การกำหนดเป้าหมายและพันธกิจนั้น จะต้องไม่ตั้งไว้สูงเกินไป การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น

2. การบริหารหลักสูตรและการสอน การสอนถือว่าเป็นงานเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ขอบข่ายของรายวิชาที่สอนและรู้ความจำเป็นที่ต้องสอนรายวิชานั้น ๆ การที่ผู้บริหารมีพื้นฐานความรู้จะสามารถนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามพันธกิจของโรงเรียนได้ โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นแหล่งข้อมูลและแนะนำวิธีการสอนให้กับครู และผู้บริหารควรใส่ใจและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง ดังเช่นที่ Hallinger (1992, อ้างถึงใน Tony Bush, 2015) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการถูกมองว่าเป็นแหล่งความรู้หลักในการพัฒนาโรงเรียน

3. การนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยนิเทศเพื่อพัฒนาครูอย่างจริงจังมากกว่าจะเป็นเพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา การประเมินการปฏิบัติงานเป็นการพิจารณาย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าอย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้นำทางวิชาการต้องรู้จักการให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของครูจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลจะต้องมีวิธีการที่หลากหลายในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน และต้องทำการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรใช้ความรู้ ความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและใช้ผลที่ได้นั้นช่วยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอน

5. การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น บรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้นักเรียนและครูแสดงศักยภาพที่แท้จริงออกมา ซึ่งมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

McEwan (1998) ได้กล่าวถึงขั้นตอน 7 ขั้นที่นำไปสู่การแสดงผลการปฏิบัติงานภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและการนำไปปฏิบัติให้สำเร็จ 2) การอยู่เป็นหลักให้กับบุคลากรได้บังคับบัญชา 3) การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4) การสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน 5) การตั้งความคาดหวังสูงกับผู้บังคับบัญชา 6) พัฒนาความเป็นผู้นำของครู และ 7) รักษาไว้ซึ่งทัศนคติที่ดีต่อทั้งนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

Blase and Blase (2000) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพตามการรับรู้ของครู โดยได้เสนอวิธีการที่ผู้บริหารจะสนับสนุนด้านการสอนให้กับครูซึ่งประกอบด้วยผลการวิจัยสองส่วน ได้แก่ 1) การพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู และ 2) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.การพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ ให้คำแนะนำกับครู ให้ผลสะท้อนกลับ เป็นแบบอย่างที่ดี ใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็นและยกย่องชื่นชมครู

1.1 ให้คำแนะนำกับครู ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ได้แก่ การรับฟัง แบ่งปัน ประสบการณ์ ยกตัวอย่างและสาธิตให้ดู ให้ทางเลือกกับครู ยกเลิกนโยบายที่ล้าสมัย ส่งเสริมให้ครู กล่าวพูด เสนอเอกสารเกี่ยวกับวิชาชีพให้กับครู ตระหนักถึงจุดแข็งของครู มุ่งเน้นที่การพัฒนาการเรียน การสอน

1.2 ให้ผลสะท้อนกลับ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นกระจกสะท้อนให้กับครู เช่น สังเกตพฤติกรรมการสอน ยกย่องชื่นชม แนะนำวิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น การเป็นกระจก สะท้อนให้กับครูจะช่วยส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีการสอนที่หลากหลาย กล่าวที่พูด มีการเตรียมแผนการสอนที่ดีขึ้น และมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.3 เป็นแบบอย่างที่ดี ตามความคิดเห็นของครูพบว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู เช่น สาธิตเทคนิคการสอนในห้องเรียน

1.4 ใช้คำถามและจงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมักจะใช้ คำถามเพื่อชักจูงให้ครูแสดงความคิดเห็น และบ่อยครั้งผู้บริหารจะจงใจให้ครูแนะนำเรื่องการเรียน การสอน

1.5 ยกย่องชื่นชมครู การกล่าวยกยอชื่นชมครูส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจ มีความภาคภูมิใจและมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น

2. การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่

2.1 ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน

2.2 สนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกัน

2.3 ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู

2.4 ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตรใหม่

2.5 ประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning) มาใช้ในการพัฒนา บุคลากร

2.6 ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน

นอกจากกลยุทธ์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยังมีข้อค้นพบที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถส่งเสริมการ สอนให้ครูดังนี้ 1) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพควรหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการข่มขู่หรือทำให้ครูเกรงกลัว 2) ยอมรับว่าการจะเปลี่ยนแปลงอะไรย่อมมีความยาก เช่น การต่อต้านจากครูและความยุ่งยาก เมื่อมีการเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ 3) ตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงคือการเดินทางที่ต้องมีอุปสรรค เสมอ 4) แสดงออกถึงความเคารพในความรู้และความสามารถของครู มองว่าครูคือผู้มีปัญญา 5) พูดคุยกับครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 6) ให้คำแนะนำ ให้ผลสะท้อนกลับและจงใจ ให้ครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน 7) ไม่แสดงออกถึงการคุกคามหรือข่มขู่ มีความ เชื่อใจ เปิดเผยและให้อิสระในการตัดสินใจ 8) ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน

9) มีทักษะการสอน 10) สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะการฝึกสอนและมีการพูดคุยสะท้อนกลับในหมู่ครู 11) จัดเวลาให้ครูและเพื่อนครูได้มีปฏิสัมพันธ์กัน 12) จัดหาทรัพยากรและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตรใหม่ 13) ประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning) มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และ 14) สนับสนุนให้มีการพัฒนาเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือกัน การสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ให้ความเชื่อถือกับครูและนักเรียน และเอาใจใส่ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของครู

Hallinger and Murphy (1985) ได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 3 ด้าน ในมาตรวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Principal Instructional Management Rating Scale : PIMRS) ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการหลักสูตร และ 3) การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของโรงเรียน

1. การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน บทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหาร คือ การกำหนด และการสื่อสารพันธกิจหรือเป้าหมายของโรงเรียน ผู้นำทางวิชาการมักจะถูกตั้งความหวังถึงการกำหนดทิศทางของโรงเรียน รวมถึงการสื่อสารวิสัยทัศน์ของผู้บริหารไปสู่ครู บุคลากรและนักเรียน โดยที่พันธกิจนั้นจะต้องมีการสื่อสารจนนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยองค์ประกอบย่อยด้านการกำหนดเป้าหมาย และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ตัดสินใจว่าโรงเรียนควรจะให้มีความสำคัญและทุ่มเททรัพยากรไปในกิจกรรมใดในแต่ละปี โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยเน้นที่ผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก ในการกำหนดเป้าหมายนั้นควรมีการกำหนดเป้าหมายย่อย และมีการกำหนดขอบข่ายงานที่ชัดเจนและสามารถทำได้จริง ควรมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันเข้ามาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรอย่างชัดเจน ในการกำหนดเป้าหมายควรครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นอกจากนี้เป้าหมายที่กำหนดควรสามารถวัดได้จริง

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายหลักของโรงเรียนไปยังครู ผู้ปกครองและนักเรียน โดยที่ต้องแน่ใจว่า ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนอย่างแท้จริง มีการปรึกษา พูดคุย ทบทวนความเข้าใจเรื่องเป้าหมายกับผู้เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดสื่อสารและการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดการเรียนการสอน หลักสูตร และงบประมาณ ในการสื่อสารนั้นสามารถสื่อสารได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2. การบริหารจัดการหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรนี้เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูโดยเน้นเรื่องของหลักสูตรและการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน 3 ด้าน ได้แก่ การนิเทศและการประเมินการสอนของครู การประสานงานหลักสูตร และการติดตามตรวจสอบและดูแลความก้าวหน้าของนักเรียน

2.1 การนิเทศและการประเมินการสอน การนิเทศและการประเมินการสอนคือการนำเป้าหมายไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ในการดำเนินงานนั้นผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถ่ายทอดและนำไปสู่การปฏิบัติในระดับห้องเรียน มีการประสานเป้าหมายของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายระดับห้องเรียน ให้การสนับสนุนด้านการสอนตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควบคุมการสอนในห้องเรียนโดยการตรวจเยี่ยมอย่างไม่เป็นทางการ และให้ผลย้อนกลับกับครูทั้งทางด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมและให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด การนิเทศการศึกษานั้นอาจจัดทำได้หลายรูปแบบ อาจเกิดจากการที่จัดให้มีการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ หรือจัดให้มีการนิเทศโดยการดำเนินการกันเองภายในโรงเรียนหรือโดยผู้บริหารทำการนิเทศเอง ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศอย่างมากโดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียนตนเอง

2.2 การประสานงานหลักสูตร การประสานงานหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรม การประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งจุดประสงค์ตามหลักสูตรของโรงเรียนจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน และคะแนนการสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่จะต้องสร้างความเข้าใจกับครูในโรงเรียน ในด้านการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้มากที่สุด แต่ในการที่ผู้บริหารจะสามารถควบคุมกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้สอนในโรงเรียนให้ถ่องแท้เสียก่อน

2.3 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารจะใช้ผลจากคะแนนทดสอบของนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินหลักสูตร การประเมินด้านการสอน และการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของโรงเรียน ในโรงเรียนที่คณะครูเห็นความสำคัญด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงมากมักจะจัดให้มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยผ่านทางผลจากคะแนนทดสอบรายงานระดับผลการเรียน รวมทั้งวิธีการอื่น ๆ อีกมากมาย

3.การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของโรงเรียน บรรยากาศในการเรียนรู้ หมายถึง บรรทัดฐานการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ และทัศนคติของครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของโรงเรียนผ่านกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานวิชาการโดยตรง เช่นการที่ผู้บริหารสื่อสารความคาดหวังสูงที่มีต่อตัวนักเรียนและครูผ่านนโยบายและแนวการปฏิบัติด้านต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นใช้เองภายในโรงเรียน ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจใ้มน้ำวาทศนคติครูและนักเรียนโดยการกำหนดเกณฑ์การให้รางวัลสำหรับความสำเร็จทางการเรียน การทุ่มเทความพยายาม ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ความคาดหวังที่ชัดเจนที่ต้องการให้เกิดกับตัวนักเรียนโดยผ่านกระบวนการบริหารเวลาในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวัง การคัดเลือกหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสม ซึ่งการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อยรวม 6 ด้านได้แก่ การบริหารเวลาในการเรียนการสอน การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และการจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน

3.1 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ผลการวิจัยจำนวนมากในช่วงปลายศตวรรษ 1970 และ 1980 ของ Cotton & Savard, 1980 ; Denham & Lieberman, 1980 ; Harnischleger & Wiley, 1984 (อ้างถึงใน Hallinger and Murphy, 1985: 223) ชี้ให้เห็นว่า เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนของนักเรียนได้รับการกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ มากมายในโรงเรียน เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักจะสูญเสียไปกับเสียงรบกวนจากการประกาศกิจกรรมอื่น ๆ เด็กที่เรียนช้า รวมทั้งคำขอร้องต่าง ๆ จากฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยผลักดันให้เป็นนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้โดยการกำจัดสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ก็จะสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนได้เต็มที่ นักเรียนอาจจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน แม้ว่าเวลาส่วนใหญ่ของผู้บริหารจะถูกใช้ไปกับการประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารก็ตาม แต่ผู้บริหารก็ควรพิจารณาว่าจะจัดลำดับความสำคัญให้กับเวลาที่เหลืออย่างไร การที่ผู้บริหารอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียนนั้น จะช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและครู ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบใกล้ชิดและเป็นกันเองนี้ จะทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลมากมายในเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนและครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่าง ๆ ของโรงเรียนให้กับนักเรียนและครูทราบ และผู้บริหารก็จะรู้ว่าสิ่งใดเกิดขึ้นบ้างในโรงเรียน นอกจากนี้การที่ผู้บริหารอยู่ในโรงเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ยังจะส่งผลดีต่อ

ทัศนคติและพฤติกรรมของครูและนักเรียนอีกด้วย (Bossert et al., 1981; Brookover et al., 1982; Casey, 1980 ; Clark, 1980; Lasley & Wayson, 1982 ; Wynne, 1980 อ้างถึงใน Hallinger and Murphy 1985: 224)

3.3 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน บทบาทสำคัญอันหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ได้แก่การกำหนดให้มีเกณฑ์หรือโครงสร้างการให้รางวัลแก่ความพยายามของครู อย่างไรก็ตามในระบบราชการอาจจะไม่เอื้ออำนวยให้ผู้บริหารดำเนินการได้อย่างเต็มที่ แต่มีงานวิจัยจำนวนมากได้ชี้ให้เห็นว่า เงินไม่ใช่สิ่งเดียวที่ใช้เป็นรางวัลสำหรับความพยายาม แต่มีงานวิจัยเรื่องหนึ่งของ Latham & Wexley (1981, อ้างถึงใน Hallinger and Murphy, 1985: 224) ที่พบว่าเงินเป็นรางวัลที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าการชมเชยก่อนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากการวิจัยดังกล่าว ทำให้เกิดรางวัลที่มีใช้ตัวเงินมากมาย ผู้บริหารสามารถจูงใจบุคลากรได้ด้วยการแสดงออกถึงการตระหนักในคุณค่าของความพยายามของพวกเขาด้วยการชมเชยการมอบรางวัลในที่มีแขกผู้มีเกียรติร่วมเป็นสักขีพยานอย่างเป็นทางการ

3.4 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารมีวิธีการมากมายในการสนับสนุนความพยายามของครูเพื่อพัฒนาการสอน ผู้บริหารต้องแจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่าง ๆ ในการพัฒนาวิชาชีพ และจัดให้มีการจัดอบรมภายในโรงเรียนของตน ผู้บริหารต้องมีความมั่นใจว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการฝึกอบรมครูนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ภารกิจของผู้บริหารในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ยังรวมถึงการที่ผู้บริหารต้องช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการทักษะที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการอบรมมานั้นไปสู่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนด้วย

3.5 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ การกำหนดมาตรฐานทางวิชาการที่สูง และมีความชัดเจนจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการตั้งความหวังในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน และมาตรฐานที่สูงนี้จะส่งผลต่อให้นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น ผลการวิจัยชิ้นหนึ่งซึ่งเปรียบเทียบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมาก กับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จน้อยนั้น พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสูงจะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณสมบัติของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน

3.6 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน เป็นไปได้ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะจัดให้โรงเรียนเต็มไปด้วยบรรยากาศในการเรียนรู้ ให้โรงเรียนเป็นที่นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จทางวิชาการและความก้าวหน้าทางการเรียน ในโรงเรียนที่ครอบครัวนักเรียนมีรายได้ต่ำ นักเรียนมีความต้องการรางวัลที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ รางวัลไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง การได้รับการยอมรับจากครูและผู้บริหารก็ถือว่าเป็นรางวัลเช่นกัน

Seyfarth (1999) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. มุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงการมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการเป็นผู้นำเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ การสร้างหลักสูตรใหม่ ๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมตามค่านิยมและความเชื่อในสังคม โดยยึดนโยบายของรัฐและให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา หลักสูตร แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรในรัฐต่าง ๆ มี 3 อย่าง คือ พฤติกรรมทางสังคม การพัฒนาการทางสังคม และลัทธิความเชื่อทางประเพณี ในสภาพการณ์ปัจจุบันการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการหลักสูตรตามแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถชี้แนะครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมกัน วางแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องพัฒนาหลักสูตรโดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาภายในบริบทและแนวทางที่ต้องการ สนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจและเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นตลอดเวลา ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ทักษะความชำนาญ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพอันสูงสุดในทุก ๆ ด้าน ของแต่ละคน นำไปสู่การปฏิบัติได้ เป็นพลเมืองที่ดีที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

2.การประเมินผลนักเรียน

การประเมินผลนักเรียนจะต้องสอดคล้องกับ นโยบายของรัฐ ข้อกำหนดในหลักสูตร และความคาดหวังในการประเมินผลงานนักเรียนมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของนักเรียนและความสนใจส่วนบุคคล การประเมินผลงานนักเรียนนั้นได้จากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทดสอบการรายงาน โครงการและหน้าที่ได้รับมอบหมายเพื่อใช้รวบรวม ประมวลผล ประเมินค่านักเรียนจากผลงานแล้วให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน รายงานผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นต้องรู้ว่าลูกของเขาต้องการ อะไร เรียนอะไร เรียนรู้เพื่ออะไร ครูต้องรายงาน และให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การประเมินผลนักเรียนเป็นภาระหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้นำทางวิชาการนำมากำหนด ยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้การวัดผล และประเมินผลนักเรียนเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ต้องศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบการวัดผลอย่างลึกซึ้งและสามารถชี้แจงให้ครูเข้าใจได้ มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน จัดหาเอกสาร วัสดุและเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่จำเป็นต่อการใช้ให้เพียงพอ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูร่วมมือกันสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีมาตรฐาน ติดตามและตรวจสอบเอกสารการวัดผลและ

ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

3.การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำทางวิชาการต้องจัดการศึกษาโดยการเตรียมบุคลากร อบรมครู ตลอดจนจัดหลักสูตร จัดประสบการณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเองไปให้ได้มากที่สุด สามารถปรับตัวอยู่ในสังคม ผู้นำทางวิชาการต้องจัดการเรียนร่วมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอันเป็นพื้นฐานสำคัญให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันกับคนอื่นๆในสังคมอย่างมีความสุขเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4.การประเมินผลการสอนของครู

การประเมินผลการสอนของครูนั้นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำภาวะผู้นำทางวิชาการมาดำเนินการประเมิน ตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของงาน และพิจารณาความดีความชอบ เพื่อหาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ผู้นำทางวิชาการต้องสนับสนุนส่งเสริม กระตุ้นครู ให้พัฒนาตนเองร่วมกันและพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูให้ทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจอย่างชัดเจน ให้ทุกฝ่ายคำนึงถึงผลประโยชน์ทางการศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินต้องขึ้นอยู่กับทักษะ ความสามารถ ความถนัดของครูแต่ละคน โดยยึดจุดมุ่งหมายและความต้องการของหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการใช้หลักการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างถูกต้องตามขั้นตอนที่ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อเป็นการประเมิน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการตามวิธีการอย่างถูกต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนางานและพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

5.การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการต้องพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ กระตุ้นครูให้พัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยส่งเสริมครูในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นที่ความถนัด ความต้องการ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้นำทางวิชาการต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาบุคลากรให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เทคโนโลยี ข่าวสารข้อมูล มีความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ต ตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอันเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน การส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสแก่ครู ได้มีการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงาน

ต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถผสมผสานทักษะต่าง ๆ ช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ โดยครูต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการสอนจากการสอนความรู้ให้แก่เด็กเรียนมาเป็นการสอนวิธีหาความรู้ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พัฒนาระบบการ จัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง ปรับตัวได้ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น จึงถือว่าเป็นบทบาทของครูมืออาชีพ การพัฒนาบุคลากรไม่เพียงแต่จะทำให้คนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการทำงานที่ดีขึ้นเท่านั้น ยังส่งผลให้ได้ผลงานสูงและเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในด้านการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนอีกด้วย

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เป็นเมืองหลวงของประเทศทำให้เป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานด้านต่างๆ ของประเทศ รวมถึงด้านการศึกษาที่เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพมาตรฐานและทันสมัยกว่าในภูมิภาคอื่นๆ ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาทำให้ได้รับความสะดวกสบายทั้งจากระบบการคมนาคมขนส่งที่เข้าถึงทั่วทุกพื้นที่ ได้รับความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เข้าถึงง่าย เพราะมีระบบโครงสร้างด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ประชากรส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ มีอุปกรณ์สำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทั้งคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์แบบพกพา สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย มีโอกาสในการพัฒนาตนเองได้ง่ายขึ้น มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพียงพอและมีโรงเรียนในสังกัดให้บริการด้านการศึกษาครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครรวมถึงมีโอกาสดำเนินการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากภาคเอกชนทุกภาคส่วน (สำนักการศึกษา, 2559)

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครครอบคลุมรายละเอียดดังนี้

- 2.1 นโยบายด้านการศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- 2.2 การแบ่งเขตของกรุงเทพมหานคร
- 2.3 ข้อมูลทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
- 2.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 2.5 ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2556-2559)
- 2.6 สถานการณ์การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.1 นโยบายด้านการศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มอบนโยบายด้านการศึกษาของ กรุงเทพมหานครโดยเน้นนโยบาย “อิมท็อง สมองดี มีวินัย ปลอดภัย โตไปไม่โกง” และยังมีมุ่งพัฒนา ให้กรุงเทพมหานครเป็น "มหานครแห่งการเรียนรู้" ซึ่งกำหนดเป็นประเด็นนโยบายหลักทั้งหมด 4 ประการการ ได้แก่

1. ขยายการดูแลนักเรียน จากอิมท็องสมองดีสู่มีวินัย นักเรียนโรงเรียน กทม. อิม ท็อง สมองดี มีวินัย นักเรียนโรงเรียน กทม.เรียนฟรี รถรับส่งนักเรียน กทม. ฟรี ในพื้นที่เดินทางไม่ สะดวก บริการหมวกกันน็อกสำหรับนักเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม.

2. เด็กกรุงเทพฯ ภาษาอังกฤษแข็งแรง พร้อมรับประชาคมอาเซียน กวดวิชาโดย สถาบันกวดวิชาชื่อดังให้นักเรียน ม. 3 ม. 6 ครบทุกโรงเรียน ส่งเสริมศักยภาพของมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครในการผลิตบัณฑิตสอนหลักสูตรต่อเนื่อง และร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

3. ห้องสมุดแห่งการเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้นอก ห้องเรียนโดยเปิดห้องสมุดเพื่อการศึกษาให้ครบทุกโรงเรียน ส่งเสริม การอ่านตามโครงการ UNESCO "กรุงเทพฯ เมืองหนังสือโลก 2556"

4. ขยายโอกาสการเข้าถึงระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ติดตั้ง WiFi ความเร็ว สูง 4 MB 5,000 จุด ฟรี เน้นโรงเรียน ห้องสมุด สวนสาธารณะ และสถานที่อื่นๆของ กทม.

2.2 การแบ่งเขตของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้ปรับปรุงการแบ่งกลุ่มการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต เพื่อให้การปฏิบัติ ราชการมีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม วิธีการดำรงชีวิตของประชาชน สามารถ สสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการ ประสานงาน การกำกับ และติดตามการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของ กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดการแบ่งกลุ่มเขตดังนี้

1. กลุ่มกรุงเทพกลาง ประกอบด้วย เขตพระนคร เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรู พ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตพญาไท เขตราชเทวี และเขตวังทองหลาง

2. กลุ่มกรุงเทพใต้ ประกอบด้วย ปทุมวัน บางรัก เขตสาทร เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา เขตคลองเตย เขตวัฒนา เขตพระโขนง เขตสวนหลวง และเขตบางนา

3. กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประกอบด้วย เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตดอนเมือง เขตสายไหม และ เขตบางเขน

4. กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วย บางกะปิ สะพานสูง เขตบึงกุ่ม เขตคันนายาว เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตคลองสามวา และเขตประเวศ
5. กลุ่มกรุงธนเหนือ ประกอบด้วย เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตจอมทอง เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน และเขตทวีวัฒนา
6. กลุ่มกรุงธนใต้ ประกอบด้วย เขตภาษีเจริญ เขตบางแค เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตราชพฤกษ์บุรณะ และเขตทุ่งครุ

2.3 ข้อมูลทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 438 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ประกอบด้วยนักเรียน 295,102 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลศึกษา จำนวน 50,051 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 208,547 คน มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33,550 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2,954 คนนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) จำนวน 3,198 คน ข้าราชการครู 14,647 คน โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 330 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 108 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 9 โรงเรียน เปิดสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 115 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2558) (สำนักงานการศึกษา, 2559)

2.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำนักงานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สนศ, 2559)

วิสัยทัศน์

“สำนักงานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน”

พันธกิจ

1. เป็นองค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีคุณภาพ มีคุณธรรม และความโปร่งใส เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับชาติ และระดับภูมิภาคอาเซียน
2. พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านคุณวุฒิ คุณธรรม ความรู้ และทักษะในการบริหาร การจัดการความรู้ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
3. จัดการศึกษาโดยให้สังคมมีส่วนร่วม ทั้งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรเอกชน อื่นๆ
4. กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ

เป้าหมาย

1. จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
2. จัดบริการการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นกลุ่มผู้นำในประชาคมอาเซียน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา

2.5 ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2556-2559)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2556-2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้จำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ เพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนเพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในและต่างประเทศในการจัดการศึกษา 5) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง 6) เร่งรัดการส่งเสริมสุขภาพของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 7) เสริมสร้างความปลอดภัยของนักเรียน และ 8) ส่งเสริมโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.6 สถานการณ์การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครได้วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2559 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครแต่

ละระดับที่ได้รับการประเมิน โดยโรงเรียนคงโคร์ดอุทิศ สำนักงานเขตบางบอน อยู่ระหว่างรอผลการประเมิน และโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ได้รับการประเมินขณะอยู่ร่วมกับโรงเรียนวัดสุทธาราม ผลการประเมินจึงคำนวณจากสถานศึกษา จำนวน 436 แห่ง ดังนี้

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำแนกตามการรับรอง พบว่า ผลการประเมินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งหมด 436 แห่ง โดยได้รับการรับรอง 424 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.25 และไม่ได้รับการรับรอง 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.75

จำแนกตามระดับคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 393 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.14 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.11 และไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.75

ดังนั้นผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานจึงนำมาเป็นแนวทางการในวางแผนเพื่อรักษาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และคงคุณภาพการศึกษาให้คงมาตรฐานเดิมหรือดียิ่งขึ้นไป

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับกรุงเทพมหานคร. เปรียบเทียบกับระดับประเทศ

ปีการศึกษา		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	ภาษาอังกฤษ	สุขศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพ
55	กทม.	47.56	35.86	37.80	45.90	34.60	57.30	55.44	56.30
	ประเทศ	45.68	35.77	37.46	44.22	36.99	54.84	52.27	53.85
56	กทม.	45.31	41.26	36.67	38.73	31.78	65.49	50.05	55.18
	ประเทศ	45.02	41.95	37.40	38.31	33.82	61.69	47.14	53.16
57	กทม.	45.00	36.72	41.43	51.87	33.54	54.09	47.84	57.33
	ประเทศ	44.88	38.06	42.13	50.67	36.02	52.20	45.61	56.32

ข้อมูล ณ 26 มีนาคม 2558

(ที่มา: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559)

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า จากการทดสอบจำนวน 8 รายวิชาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 - 2557 ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาฯ ศิลปะ และการงานอาชีพฯ มีคะแนนเฉลี่ยในระดับ กทม. สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกวิชา ยกเว้นใน 3 รายวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการทดสอบในปีการศึกษา 2556 และ 2557 มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคะแนนระดับประเทศ นอกจากนี้มีรายวิชาที่ผลการทดสอบระดับ กทม. สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นเวลามากกว่าสามปีติดต่อกัน จำนวน 5 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษาฯ สุขศึกษาฯ ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี

สำนักงานการศึกษาจึงได้มีการหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาโดยการกำหนดโครงการต่างๆ เพื่อรักษาคุณภาพของนักเรียนและโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มสาระที่มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และส่งเสริมรายวิชาที่นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความถนัดให้สามารถงมาตรฐานความสามารถในวิชานั้นต่อไป สำหรับสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ยังไม่ได้รับการรับรอง หรือได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาแล้วให้มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับที่ดีไม่น้อยกว่าการประเมินในรอบที่ผ่านมา

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครมีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งนอกจากการสนับสนุนให้จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ มีผลการประเมินที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับนานาชาติแล้ว ยังต้องสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกได้อย่างมั่นใจ พร้อมเข้าสู่สังคมอาเซียนได้อย่างภาคภูมิใจ และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ช่วยสนับสนุนให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เกิดความหลากหลายต่อเนื่อง ร่วมสร้างประสบการณ์ตรงเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง (สำนักงานศึกษา, 2559)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาเอกสารพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 2 งานวิจัยดังนี้

มณฑา วิญญูโสภิต (2547) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 131 คน และ ครูจำนวน 390 คน ผลการวิจัยพบว่า ตามการรับรู้ของทั้งครูและผู้บริหาร พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร

พบว่า มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในพฤติกรรมทุกด้าน โดยผู้บริหารรับรู้ว่าคุณภาพพฤติกรรมในทุกด้านสูงกว่าที่ครูรับรู้

ผลการวิจัยตามวิธีการจัดลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารรับรู้ว่าคุณภาพการปฏิบัติพฤติกรรมด้านการอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียนสูงสุด ในขณะที่ครูมีการรับรู้ว่าคุณภาพการปฏิบัติด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนสูงสุดและทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ตรงกันว่า ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมด้านการบริหารเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่ำที่สุด

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ (2553) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรักษาการผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 435 คน กลุ่มตัวอย่าง 205 คน

ผลการวิจัยพบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอกคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัว ได้แก่ มุมมองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การประเมินผลนักเรียน การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ การประเมินผลการสอนของครู การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยตัวแปรการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ตัวแปรแฝงภายใน คือ ประสิทธิภาพการจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรแฝงย่อย 2 ตัว คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ การเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง การเป็นคนมีความสุข โดยตัวแปรการเป็นคนดีมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ได้แก่ ความสำเร็จของงาน คุณลักษณะของงานและสภาวะการทำงาน ความก้าวหน้า นโยบายและบริหาร ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน โดยตัวแปรความก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

ปัจจุบันการสังเคราะห์งานวิจัยทำกันเป็นสองแบบ กล่าวคือแบบแรกเป็นถือเป็นกิจกรรมหนึ่งของการวิจัยซึ่งเป็นหน้าที่ซึ่งนักวิจัยทุกคนต้องทำ ผลการสังเคราะห์จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบที่สองเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยในฐานะเป็นการวิจัยเรื่องหนึ่งโดยใช้กระบวนการทางสถิติและมีรูปแบบที่น่าเชื่อถือ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์และได้องค์ความรู้ที่กว้างขวาง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยซึ่งครอบคลุมรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายและความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

3.2 พัฒนาการของการสังเคราะห์งานวิจัย

3.3 ประเภทและขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

3.1 ความหมายและความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

1) ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากการวิจัยทั่วไปที่ลักษณะข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่วไปเป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่นักวิจัยรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มประชากร แต่ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยนั้นคือ รายงานการวิจัยจำนวนหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่วไป นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยาย และ/หรืออนุมาน ให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับประชากร ส่วนในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น เนื่องจากข้อมูลคืองานวิจัยหลายๆเรื่อง แต่ละเรื่องใช้มาตรวัดตัวแปร แบบแผนการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกัน และผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องกันและขัดแย้งกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องสร้างดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อนเพื่อปรับให้งานวิจัยเหล่านั้นมีหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ดัชนีมาตรฐานเหล่านั้นให้ได้ ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปสุดท้ายสำหรับกลุ่มประชากรทุกกลุ่ม (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) การสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis หรือ research integration) หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งนักวิจัยนำรายงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน มาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อสรุปความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยมีกระบวนการสำคัญเช่นเดียวกับกระบวนการวิจัยทั่วไป

สุนา ณ สุโหลง (2545) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการนำหน่วยย่อยๆ หรือส่วนต่างๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันทั้งที่เป็นข้อความรู้ที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมาสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ และนำมาบรรยายสรุปรวมกัน ให้เป็นเรื่องเดียวกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเป็นข้อสรุปของปัญหานั้นๆ อย่างชัดเจน

ธารินี พลเยี่ยม (2547) การรวบรวมงานวิจัยหลายๆเรื่อง มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการเชิงคุณภาพและการนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ และเป็นคำตอบของปัญหาวิจัยที่ต้องการ

ภูธร บ้านเนิน (2551) การนำหน่วยย่อยๆ หรือส่วนต่างๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้ จากงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มาทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและ เชิงปริมาณ เพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อสรุปของปัญหานั้นๆ อย่างชัดเจนและเป็นระบบ

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์รายงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาในปัญหาวิจัยเดียวกัน เพื่อหาข้อเท็จจริงจนเกิด เป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ โดยมีกระบวนการสำคัญเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป

2) ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยเพิ่มมากขึ้นเพราะปัจจุบันรายงานการวิจัยเพิ่มขึ้น อย่างมากมายหลากหลายและรวดเร็ว งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาเดียวกันโดยใช้รูปแบบวิธี วิจัยคล้ายกันแต่ใช้กลุ่มตัวอย่างต่างกัน ผลการวิจัยทั้งสอดคล้องกันและขัดแย้งกันเป็นผลทำให้ผู้วิจัย สืบเนื่องและผู้ต้องการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยเกิดความสับสนและไม่สามารถหาข้อสรุปได้ (ภูธร บ้านเนิน, 2551)

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) แยกกล่าวได้เป็น 3 ประเด็น ประเด็นแรก คือ ความสำคัญในฐานะการเป็นกิจกรรมสำคัญที่นักวิจัยทุกคนต้องทำ อันจะเอื้ออำนวย ให้ศาสตร์ทุกสาขาวิชาเกิดการสังเคราะห์ความรู้ การสังเคราะห์งานวิจัยในอดีตทำให้ได้แนวทางการทำวิจัย ต่อ ยอดอันจะเกิดความรู้ใหม่และการสังเคราะห์เชื่อมโยงแนวทางการทำวิจัยที่ใหม่กับงานวิจัยใน อดีต ทำให้ตอบได้ว่างานวิจัยที่ใหม่มีส่วนสร้างเสริมความรู้ตรงจุดไหนและอย่างไรอันมีผลทำให้เกิด การสังเคราะห์เพิ่มพูนความรู้ ประเด็นที่สอง ความสำคัญในฐานะเครื่องมือแสวงหาความรู้ใหม่ การอ่าน รายงานวิจัยโดยทั่วไปผู้อ่านจะได้ความรู้ตามที่ปรากฏในรายงาน ไม่ว่าจะอ่านงานวิจัยมากเท่าไร แต่ การอ่านและสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องนั้น นอกจากจะได้ความรู้ตามที่ปรากฏจากงานวิจัยแต่ละเล่มแล้ว ยังได้ความรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างนั้นๆ ของผลวิจัย พร้อม ทั้งผลการสังเคราะห์ซึ่งอธิบายสาเหตุของความเหมือนและความต่างของผลวิจัยนั้นด้วย ความรู้จาก การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้เพิ่มมานี้ เปรียบได้กับความรู้จากการวิจัยที่ศึกษากลุ่มประชากรขนาดใหญ่ เท่ากับประชากรจากงานวิจัยทุกเล่มหลอมรวมกัน นับเป็นความรู้ใหม่อันเกิดจากการสังเคราะห์ งานวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อศาสตร์ทุกสาขาวิชา ประเด็นที่สาม ความสำคัญในฐานะเครื่องมือ สรุปงานวิจัย เนื่องจากในยุคเทคโนโลยีก้าวหน้าช่วยเอื้อให้นักวิจัยทำวิจัยกันมากขึ้น และทำเสร็จ รวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้มีรายงานวิจัยมากขึ้นทุกปี การอ่านรายงานวิจัยต้นฉบับทำได้ยากเพราะ ปริมาณงานวิจัยมีมาก เกิดความจำเป็นต้องสังเคราะห์งานวิจัย เมื่อมีรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย ผู้อ่านสามารถอ่านรายงานนี้เพียงเล่มเดียวแต่ได้ความรู้ทั้งหมดจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นบร้อย เรื่องได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่าอ่านรายงานวิจัยต้นฉบับทีละฉบับ ความสำคัญของการสังเคราะห์

งานวิจัยทั้งสามประเด็นนี้ส่งผมให้วงการวิจัยตื่นตัว และมีความพยายามในการพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้สามารถสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้มากขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ด้วยเหตุนี้การสังเคราะห์งานวิจัยจึงมีค่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีนักวิจัยหลายท่านพยายามวิจัยพัฒนาวิธีการวิเคราะห์งานวิจัยให้เป็นระบบ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เพื่อให้ นักวิจัยและ ผู้ใช้งานสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและสังคม

3.2 พัฒนาการของการสังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยจำนวนมากของ Glass , McGaw & Smith, 1981; Hunter, Schmidt & Jackson ,1982 ; Hedges & Olkin ,1985; Kulik & Kulik,1989 (อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) อธิบายไว้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยแบบดั้งเดิมที่ใช้กันมาในอดีตและยังอยู่ในปัจจุบัน คือ การสังเคราะห์งานวิจัยแบบพรรณนา (narrative method) เป็นการอ่านและสรุปสาระตามความเข้าใจของนักสังเคราะห์งานวิจัย มีจุดอ่อนตรงที่เป็นวิธีการที่ไม่มีระบบ มีความเป็นอัตนัยสูงให้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยแบบเดิมทำให้นักวิจัยพยายามพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้เป็นระบบมากขึ้น ได้แก่ การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธี นับคะแนนเสียง (Vote – counting method) วิธีประมาณค่าขนาดอิทธิพล (effect size estimation) และวิธีรวบรวมค่าความน่าจะเป็น (probability accumulation) วิธีการเหล่านี้ให้ความสำคัญกับผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งยังมีจุดอ่อนอยู่มาก ในระยะหลังนักวิจัยตระหนักว่าข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัย คือขนาดของอิทธิพล (effect size) อันเป็นค่าสถิติที่เป็นดัชนีมาตรฐานซึ่งมีสารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงได้พัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยรวมค่า ขนาดอิทธิพล อันเป็นต้นกำเนิดของการวิเคราะห์ อภิमान (meta analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมากในการสังเคราะห์งานวิจัยในปัจจุบัน

อุทุมพร จามรمان (2527, อ้างถึงใน ภูธร บ้านเนิน, 2551) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของการสังเคราะห์งานวิจัย โดยการจำแนกตามพัฒนาการได้ 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการนำผลการวิจัยมารวมกัน ลักษณะการนำผลการวิจัยมารวมกัน มี 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกเป็นการนำบทคัดย่อหรือผลสรุปของงานวิจัยแต่ละเรื่องมาวางเรียงต่อกันซึ่งจะพบมากในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต มักจะคลุมปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการและผลการวิจัย การนำเสนอในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้อ่านทราบแต่เพียงว่าใครทำอะไร อย่างไร ได้ผลอย่างไร มิได้เชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความรู้เชิงบูรณาการออกมาลักษณะที่สองเป็นการอ่านรายงานการวิจัยจนเกิดความเข้าใจและนำผลการวิจัยมาเชื่อมโยงกับข้อปัญหาเพื่อให้ได้ความรู้ว่าใครทำอะไร ได้ผลอย่างไรและอยู่ตรงไหนของหัวข้อใหญ่นั้น การสังเคราะห์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สังเคราะห์เป็นส่วนใหญ่

ระยะที่ 2 เป็นการเริ่มต้นนำเทคนิคสถิติมาสังเคราะห์ ในระยะนี้เริ่มมีการใช้ตัวเลขหรือความถี่ของงานที่จัดจำแนกเข้ามานับด้วยกัน ได้แก่ วิธีการนับคะแนนเสียง (vote counting

method) ใช้การนับจำนวนเงินวิจัยจำแนกตามผลการทดสอบสมมติฐานซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ผลการวิจัยมีนัยสำคัญทางสถิติไปในทางเดียวกัน กลุ่มที่ผลการวิจัยมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ทิศทางต่างกันและกลุ่มที่ผลทางการวิจัยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแล้วนับความถี่ของงานวิจัยแต่ละกลุ่มการสรุปผลการสังเคราะห์จะสรุปตามกลุ่มที่มีความถี่สูงสุด อีกวิธีหนึ่งคือวิธีการรวบรวมความน่าจะเป็นโดยนำค่าดังกล่าวมารวมเป็นค่าความน่าจะเป็นของงานวิจัยทั้งหมด จุดอ่อนของวิธีการนี้คือไม่สามารถระบุปริมาณของผลการวิจัย

ระยะที่ 3 เป็นการเน้นค่าความมากน้อยของผล เป็นการสังเคราะห์หาขนาดของผล (effect size) หรือเทคนิควิธีใช้ในขั้นนี้ว่า การวิเคราะห์แบบเมตต้า (meta analysis) เป็นการนำวิธีการสถิติมาประมาณค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยเพื่อหาข้อสรุปอย่างมีระบบจากงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน

3.3 ประเภทและขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

1) ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึงประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยโดยจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ 1) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณและ 2) การสังเคราะห์งานวิจัย เชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ

การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ยังแยกได้เป็น 3 ชนิดตามประเภทของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ คือ 1) การวิเคราะห์อภิมานวิจัยทั่วไป 2)การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยกรณีเดียว (meta-analysis of single-case study research) หมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านคลินิก ซึ่งศึกษาการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลเพียงคนเดียว โดยใช้หลักการวิเคราะห์อภิมาน และ 3) การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยที่เป็นการวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis of meta-analysis) หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ การสังเคราะห์อภิมานหรือการวิเคราะห์มหามาน (meta-analysis of mega-analysis) หมายถึงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นการวิเคราะห์อภิมานหลายฉบับ โดยใช้หลักการวิเคราะห์อภิมาน นอกจากนี้ยังสามารถจัดแบ่งประเภทสังเคราะห์งานวิจัยตามประเภทสถิติที่ใช้ได้เป็น 2 แบบ คือ 1) การวิเคราะห์อภิมานพาราเมตริก (parametric meta-analysis) และการวิเคราะห์อภิมานนพาราเมตริก (nonparametric meta-analysis)

การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ แยกได้เป็น 2 ชนิด คือ 1) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนา และ 2) การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนา (meta-ethnography) ซึ่งเป็นการนำงานวิจัยชาติพันธุ์วรรณนามาสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพตามหลักการวิเคราะห์อภิมาน เน้นความสำคัญของการสร้างอุปลักษณ์ (metaphor) แล้วนำมาแปลความหมาย (interpretation) ด้วยวิธีการแปลความหมายที่สำคัญ 3 วิธี คือ แปลความหมายเทียบเคียง แปลความหมายหักล้าง และหาเหตุผลโต้แย้ง

2) ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไป ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

1. กำหนดหัวข้อปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัย เริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการทำวิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยที่มีคุณค่า น่าสนใจ และเป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบแน่ชัดนั้น มักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่เหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

2. การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาแล้ว นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้แจ่มชัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน และสมมติฐานการวิจัย

3. การเสาะค้นงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องค้นคว้า และเสาะแสวงหางานวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาที่กำหนดไว้ การเสาะค้นงานวิจัยส่วนใหญ่จะหาได้จากเอกสาร เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความปริทัศน์วารสาร ดัชนีค้นวารสาร ศูนย์ทรัพยากรข้อมูลทางการศึกษา (Educational Resource Information Center หรือ ERIC) เป็นต้น

4. การคัดเลือกงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องอ่าน ศึกษา และตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องอย่างละเอียด ต้องสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย และทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพดี มีความเที่ยงตรงภายนอกและภายในสูง ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

5. การรวบรวมผลงานวิจัย หลังจากคัดเลือกงานวิจัยที่จะใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการรวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น วิธีการรวบรวมอาจใช้การจดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์มก็ได้ ทั้งนี้ นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องใช้ความระมัดระวัง เก็บรวบรวมข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้และครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์การวิจัยซึ่งประกอบด้วย ผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะ และวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปแปลผลการวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัย จากนั้นคือการเขียนรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่วไปโดยใช้ภาษาถูกต้อง กะทัดรัด และชัดเจน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ และพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการมี 4 องค์ประกอบ 70 ตัวบ่งชี้ (2) พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ในการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องอื่นๆ อยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานวิชาการ มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีลงมา มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (3) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ระบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการวัดและประเมินผล รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ องค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการศึกษาทดลองตามรูปแบบเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

วรกานต์ อินทรโสภา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบัน และที่พึงประสงค์ 2) วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 3) พัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบันอยู่ในระดับสูงทุกด้าน และที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นกัน 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 14 สมรรถนะ 35 สมรรถนะย่อย และสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยมีค่าดัชนี PNImodified สูงกว่าค่าดัชนี PNImodified เฉลี่ยของแต่ละด้านมีจำนวน 4 สมรรถนะ 10 สมรรถนะย่อย ดังนี้ (1) การบริหาร

ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และ (4) การนิเทศและการประเมินผล 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียน การสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 44 แนวทางการพัฒนาที่มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

เยาวเรศ จิตต์ตรง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียน การสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอน (2) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามภาวะ ผู้นำด้านการเรียนการสอน และ (3) พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำด้านมีภาพอนาคตและวิสัยทัศน์ และด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้คำปรึกษาและ แก้ปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านเสริมสร้างบรรยากาศเชิงบวกและความคาดหวัง เพื่อความสำเร็จในการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านภาวะผู้นำด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ คำปรึกษา และแก้ปัญหาของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านมีการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยร้อยละของความต้องการจำเป็น (PNImodified) โดยรวมเท่ากับ 20.58 กลยุทธ์ การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 6 ประเด็น กลยุทธ์ 20 กลยุทธ์ คือ 1) ประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวก ด้านการเรียนการสอน 2) ประเด็นกลยุทธ์ใส่ใจความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ประเด็นกลยุทธ์ กำหนดการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน 4) ประเด็นกลยุทธ์ใส่ใจการเรียนรู้ของ นักเรียน การให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาของนักเรียน 5) ประเด็นกลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรและการเรียน การสอน 6) ประเด็นกลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม

พิทยา จันทรวงษ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับ การปฏิบัติจริงตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากร และ 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติจริงตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 15 พฤติกรรม ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน มี 2 พฤติกรรม องค์ประกอบที่ 2 การจัดการด้าน

หลักสูตรและการเรียนการสอน มี 5 พฤติกรรม และองค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะความเป็นผู้นำทางวิชาการและการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มี 8 พฤติกรรม 2) ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติจริงตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ทุกองค์ประกอบ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบที่ 2 และ 3 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุพรรณรัตน์ สัตตชนชัยภัทร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู 2) พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ 1.ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ 2.ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 3.ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 4.ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐาน 5.ด้านการนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน 6.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 7.ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน และ 8.ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุดตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ 1.ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด รองลงมาคือ 2.ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 3.ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 4.ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 5.ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอน 6.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 7.ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร และ 8.ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ตามลำดับ ค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.279 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ 1.ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร รองลงมา คือ 2 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 3.ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน และ 4.ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอน กลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มี 8 กลยุทธ์หลักคือ 1.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 2.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 3.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการประสานงานการใช้หลักสูตรแบบมุ่งเน้นอนาคต 4.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้าน

การนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นอนาคต 5.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 6.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนแบบมุ่งเน้นอนาคต 7. ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการแบบมุ่งเน้นอนาคต และ 8.ปฏิรูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นอนาคต และกลยุทธ์รอง 9 ข้อ คือ 1.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 2.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนกับผู้ปกครองแบบมุ่งเน้นอนาคต 3.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการประสานงานการใช้หลักสูตรแบบมุ่งเน้นอนาคต 4.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นอนาคต 5.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 6.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนแบบมุ่งเน้นอนาคต 7.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยการวิจัยในชั้นเรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต 8.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการสร้างเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูแบบมุ่งเน้นอนาคต และ 9.พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการส่งเสริมผู้เรียนแบบมุ่งเน้นอนาคต

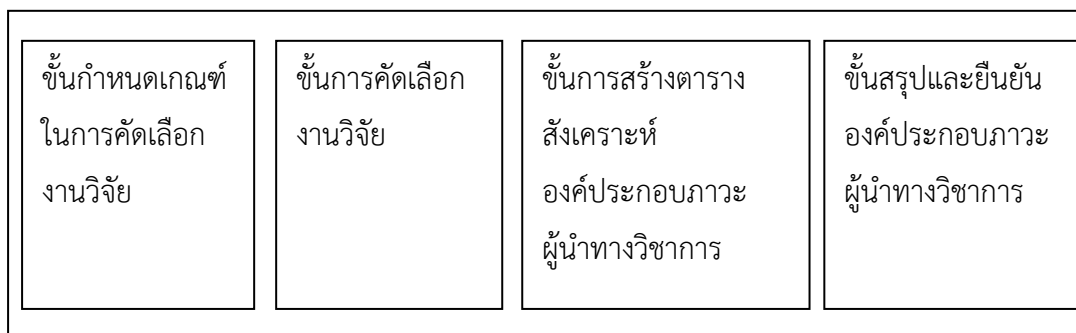
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

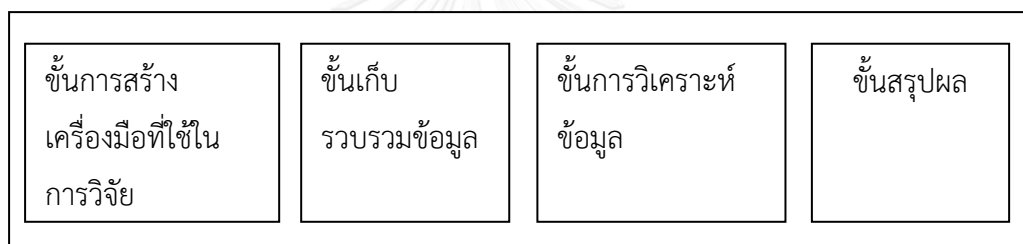
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ และมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะที่ 1 สังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.1 ขั้นตอนกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย
 - 1.2 ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัย
 - 1.3 ขั้นตอนการสร้างตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.4 ขั้นตอนสรุปและยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. ระยะที่ 2 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร
 - 2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.3 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.4 ขั้นตอนสรุปผล
3. ระยะที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.1 ขั้นตอนหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 3.2 ขั้นตอนสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

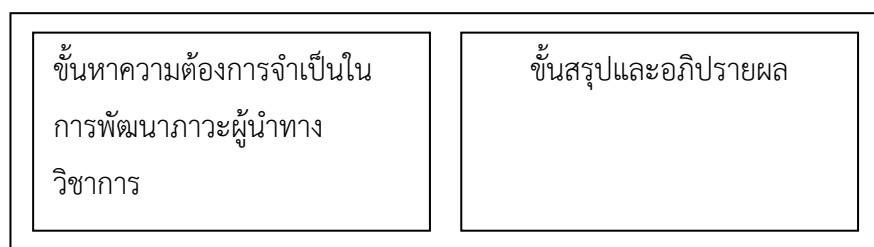
ระยะที่ 1 สัเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

ระยะที่ 2 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 สังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัย
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด
สรุปในตารางดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1

ลำดับขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 ขั้น กำหนดเกณฑ์ใน การคัดเลือก งานวิจัย	เพื่อกำหนดเกณฑ์ใน การคัดเลือกงานวิจัย	สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ได้เกณฑ์ที่ใช้ในการ คัดเลือกงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการ คัดเลือกงานวิจัย	เพื่อให้ได้งานวิจัยที่จะ นำมาสังเคราะห์	สำรวจและรวบรวม งานวิจัยในระดับ มหาบัณฑิตและดุษฎี บัณฑิตตามเกณฑ์ที่กำหนด	ได้งานวิจัยจำนวน 90 เรื่อง
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการ สร้างตาราง สังเคราะห์ องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางวิชาการ	เพื่อสร้างตาราง สังเคราะห์ องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางวิชาการ	สร้างตารางโดยแบ่ง ประเด็นตามเกณฑ์	ได้ตารางสังเคราะห์ องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางวิชาการ
ขั้นตอนที่ 4 ขั้น สรุปและยืนยัน องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางวิชาการ	เพื่อสรุปและยืนยัน องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางวิชาการ	สรุปและยืนยัน องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการ	ได้องค์ประกอบ ภาวะผู้นำทาง วิชาการที่เหมาะสม

จากตารางสรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวิจัยและกิจกรรม
โดยสังเขป ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดเพิ่มเติมของขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ Professor Dr. Philip Hallinger และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

โดยได้เกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่ทำแล้วเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2558 โดยศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ตามที่สืบค้นได้จากฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (Thai Library Integrated System : THAILIS) และฐานข้อมูลมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ใช้คำสำคัญในการสืบค้น คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ , ภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอน , Instructional leadership , Principal leadership , Leadership for learning , Curriculum leadership , Pedagogical leadership , Instructional management

2. ศึกษาและวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัย มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. สรรวจรายชื่อวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่ทำแล้วเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2558 โดยศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ตามที่สืบค้นได้จากฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (Thai Library Integrated System : THAILIS) และฐานข้อมูลมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ใช้คำสำคัญในการสืบค้น คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ , ภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอน , Instructional leadership , Principal leadership , Leadership for learning , Curriculum leadership , Pedagogical leadership , Instructional management โดยผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตจำนวน 70 เรื่อง วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตตามคำสืบค้น จำนวน 35 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 105 เรื่อง

2. รวบรวมวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์ซึ่งได้จากการสำรวจในข้อที่ 1

3. ตัดสินใจเลือกงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์ ซึ่งได้จากการรวบรวมในข้อที่ 2 โดยมีจำนวนงานวิจัยทั้งหมด 90 เรื่อง แบ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตจำนวน 67 เรื่อง และวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตจำนวน 23 เรื่อง โดยมีรายชื่องานวิจัยแสดงในภาคผนวก ก

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการสร้างตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

1. สร้างตารางโดยแบ่งประเด็นตามเกณฑ์

2. สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการตามองค์ประกอบหลักที่ได้จำแนกไว้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปและยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

1. ยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

2. สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

ประชากรงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่ทำแล้วเสร็จ ในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2558

กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยจำนวน 90 เรื่องแบ่งเป็นเป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตจำนวน 67 เรื่อง และวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตจำนวน 23 เรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่ทำแล้วเสร็จ ในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2558 โดยได้มาจาก 40 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยคริสเตียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสยาม และมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการสัมภาษณ์ Professor. Dr. Philip Hallinger และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (Thai Library Integrated System : THAILIS) และฐานข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในงานวิจัยแต่ละเล่มแล้วบันทึกลงในตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานคือ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดสรุปในตารางดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2

ลำดับขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการ สร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	เพื่อสร้างเครื่องมือใช้ วัดระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการ	สร้างเครื่องมือโดยมี ขั้นตอนเป็นระบบ	ได้เครื่องมือสำหรับ วัดระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นเก็บ รวบรวมข้อมูล	เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง	ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล	ได้ข้อมูลเพื่อ นำไปใช้วิเคราะห์
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการ วิเคราะห์ข้อมูล	เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป	ได้ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 4 ขั้น สรุปผล	เพื่อสรุปผลการวิจัย	สรุปผลการวิจัย	ได้ข้อมูลระดับภาวะ ผู้นำทางวิชาการ เพื่อนำไปจัดลำดับ หาความต้องการ จำเป็นในการพัฒนา

จากตารางสรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวิจัยและกิจกรรม โดยสังเขป ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดเพิ่มเติมของขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำทางวิชาการและการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิด กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ แล้วสร้างข้อคำถาม
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ ปรับและแก้ไข
5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและสำนวนภาษา
6. สรุปรวบรวมข้อเสนอแนะและนำแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและรับกลับคืนทางไปรษณีย์ทั้งหมด
3. ตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผล มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยในระยะที่ 1 ได้แก่ สรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการและนำเสนอผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในรูปตารางประกอบความเรียง
2. สรุปผลการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แก่ สรุปผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 330 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา (ที่ทำการสอนถึงประถมศึกษาปีที่ 6) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 330 โรงเรียน และครูจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 8,234 คน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรผู้อำนวยการโรงเรียนและครูจากกลุ่มสถานศึกษา

กลุ่มสถานศึกษา	จำนวนผู้อำนวยการ	จำนวนครู
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	37	713
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	45	1,164
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	28	1,212
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	99	2,879
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	80	1,516
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	41	750
รวม	330	8,234

ที่มา : สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 181 คนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 362 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 543 คนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน วรธรณี แกมเกต, 2555) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

สูตรคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้

$$n = \frac{330}{1+330(0.05)^2}$$

$$n = 181$$

ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 181 คน

ขั้นที่ 2 การแบ่งสถานศึกษา

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครออกเป็น 6 กลุ่มตามการแบ่งกลุ่มเขตของสำนักงานการศึกษา โดยมีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มขึ้นมาเท่ากันคือ 0.55 (181 ทหาร 330) แล้วใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากโรงเรียนในแต่ละกลุ่มให้ได้จำนวนตามสัดส่วนการสุ่ม จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 412 คน โรงเรียนละ 2 คน โดยแบ่งเป็นครูช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 1 คนและครูช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 1 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มสถานศึกษา	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		
	จำนวน สถานศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	37	20	40
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	45	25	50
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	28	15	30
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	99	54	108
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	80	44	88
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	41	23	46
รวม	330	181	362
รวมทั้งหมด		543	

ขั้นที่ 3 การระบุกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการจับสลากตามสัดส่วนการสุ่มของกลุ่มสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 181 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา 362 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 543 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและแบบสอบถามสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) โดย 1 หมายถึง น้อยที่สุด จนถึง 4 หมายถึง มากที่สุด โดยครอบคลุมเนื้อหาภาวะผู้นำทางวิชาการ

ระดับพฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติตั้งแต่ ปฏิบัติมากที่สุด ถึงปฏิบัติน้อยที่สุด มีความหมายดังนี้

4	หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมในข้อรายการนั้นมากที่สุด
3	หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมในข้อรายการนั้นมาก
2	หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมในข้อรายการนั้นน้อย
1	หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมในข้อรายการนั้นน้อยที่สุด

การเก็บข้อมูล

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 ฉบับและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 362 ฉบับ และตรวจคัดเลือกรูปแบบสอบถามที่ครบถ้วนและสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ของกลุ่มผู้บริหารจำนวน 181 คนและครูจำนวน 362 คน

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.25 หมายความว่า ปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

**ระยะที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3 ออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด
สรุปในตารางดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3

ลำดับขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 ขั้น ศึกษาความต้องการ จำเป็นในการ พัฒนาภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	เพื่อศึกษาความ ต้องการจำเป็นในการ พัฒนาภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	จัดลำดับค่าเฉลี่ย ภาวะผู้นำทาง วิชาการจากน้อยไป มาก	ลำดับภาวะผู้นำทาง วิชาการ
ขั้นตอนที่ 2 ขั้น สรุปและอภิปราย ผลการวิจัย	เพื่อสรุปและอภิปราย ผลการวิจัย	สรุปและอภิปราย ผลการวิจัย	ได้ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาภาวะ ผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

จากตารางสรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวิจัยและกิจกรรม
โดยสังเขป ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดเพิ่มเติมของขั้นตอนทั้ง 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ มีรายละเอียดการ
ดำเนินการ ดังนี้

1. บันทึกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากผลการวิจัยในระยะที่ 2
2. จัดลำดับค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการจากน้อยไปมาก

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสรุปและอภิปรายผลการวิจัย มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. สรุปผลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. อภิปรายผลการวิจัยและนำเสนอเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยนำผลการสรุปองค์ประกอบที่ได้มาวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ของนักวิชาการต่าง ๆ ได้แก่

Hallinger & Murphy (1985)	กิตติพงษ์ ศิริเมือง (2557)	เกตุผกา มานะกิจ (2554)
เกียรติชัย ศรีระชัย (2557)	กริช นุ่มวัด (2546)	ขวัญใจ ขุนทำนาย (2554)
ขวัญฤดี ธารธารกุลวัฒนา (2555)	จักรกฤษ วงชาติ (2551)	จงจิตร ลาน้ำเที่ยง (2556)
จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552)	จิรภา แดงขาว (2557)	จิราวรรณ จันทร์แย้ม (2555)
เจต เจริญสุข (2554)	ฉัตรชัย ไชยมงค์ (2552)	ฉวีวรรณ พากักดี (2550)
ชยพัทธ์ สุกทน (2553)	ไชยา กรมแสง (2557)	ณัฐชนก ชัยศรี (2557)
ณัฐริกา นครสูงเนิน (2557)	ดุสิต เหมือนนบุดดี (2548)	ทิวากร คมสันต์ (2554)
ทักษิณี เนตรประโคน (2552)	ธัญธร เลิศนา (2556)	นิตยา ภูพันธ์ (2546)
นันทนา เทพิน (2556)	น้ำฝน รักษากลาง (2553)	นพวงษา วิภักดี (2551)

นภดล ผดุงศรี (2550)	นุสรุา หันถา (2557)	นภาดาว เกตุสุวรรณ (2555)
นาวา สุขรมย์ (2550)	ปริบูรณ เกษรา (2548)	บรรพต ฐ์เจนทร์ (2557)
พิทยา จันทรวงษ์ (2557)	พิมพ์ิชญา จงเกียรติกาญจน์ (2553)	ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554)
ภัทรนันท์ อิงภู (2557)	ภัทรา พึ่งไพฑูรย์ (2555)	มณฑา วิญญูโสภิต (2547)
เมตตา สอนเสนา (2557)	รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2557)	ละอองดาว ปะโพธิง (2554)
วีรชาติ วิลาศรี (2551)	วุฒิ อิศระกุล (2556)	วันเผด็จ มีชัย (2554)
วิรัตน์ ปานแก้ว (2552)	วิเชียร ทองคลี (2554)	วิรุฬห์จิต ไบลี (2549)
ศุภชัย ประเสริฐบุญ (2557)	สุภารัตน์ ศรีเนียม (2556)	สิริกกร พลายงาม (2547)
สุรชัย กัลป์ชัย (2557)	สมนึก ศรีจันทร์ (2545)	สมบุญ เอี่ยมศิลปชัย (2546)
สมศักดิ์ พรหมจารีย์ (2547)	สุรัตน์ กุดกันยา (2550)	สรรเสริญ เมื่องวงษ์ (2558)
สายอรุณ มาณพ (2546)	แสงละภา พระเสนา (2553)	อุดม ศรีสวัสดิ์ (2553)
อภิเดช พลเยี่ยม (2556)	อมร บุญโญปกรณ์ (2554)	อมรเทพ แก้วมณีวัฒน์ (2557)
อัษฎางค์ อยู่ศรี (2553)	อภิรดี บัวทอง (2553)	อุษณีย์ โชติวิเชียร (2546)
อาตริณา จันทรเนย (2556)	ฤทธิรงค์ เศษวงษ์ (2556)	กมล ตราชู (2553)
กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ (2553)	กุลวดี ไกลฝน (2557)	โกศิษฎ์ เพลรินทร์ (2552)
จินตนา ศรีสารคาม (2554)	จารุภัทร์ บุญส่ง (2556)	ดวงกมล เปียทอง (2554)
ชัยรัตน์ หลายวัชระกุล (2547)	ดารารัตน์ คำอ่วม (2558)	ธวัชชัย ไพไหล (2555)
พนารัตน์ บุตรชารี (2556)	เพ็ญพัทธ์ ภูศิลป์ (2557)	พัทธยา ชนะพันธ์ (2555)
เยาวเรศ จิตต์ตรง (2556)	วัชรชัย สุวรรณไตร (2556)	วันเพ็ญ นันทะศรี (2555)
วรกานต์ อินทรโสภา (2555)	ศรุตพิงค์ ภูวัชรวรรณนทร์ (2555)	สังคม จันทรวิเศษ (2555)
สุพรรณรัตน์ สัตตชนชัยภัทร (2557)	สมเกียรติ พลละจิตต์ (2555)	สิร์รานี วสุภัทร (2551)
อ้อย สจิมรัมย์ (2554)		

จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยคัดเลือกจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือเป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ซึ่งทำแล้วเสร็จในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2558 และศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยพบว่ามึนักวิชาการหลายท่านได้ใช้องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งองค์ประกอบมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวมาสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบ โดยผู้วิจัยนำเสนอการสังเคราะห์ในตารางที่ 7- 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 1-15

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักผู้สอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
4.การมีทัศนคติและประเมินการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
10.การอยู่พร้อมใจโรงเรียนเพื่อเป็นพลังแก่ครูและนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
15.การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
17.การเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 1-15

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
38. พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน															
39. การวัดและประเมินผลวิจัย															
40. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน															
41. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน										/					
42. การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้							/								
43. ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล							/								
44. การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน															
45. การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน															
46. การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน															
47. การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้															

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาระผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาระผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 16-30

องค์ประกอบภาระผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน															
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
4.การนิเทศและประเมินการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน															
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน															
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู				/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
10.การอยู่พร้อมใจโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน										/	/	/	/	/	/
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน				/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน															
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้			/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
15.การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน															
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ									/	/	/	/	/	/	/
17.การเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 16-30

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
19.การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร				/											
20.การพัฒนานักเรียน		/				/	/		/						
21.การพัฒนาครู					/	/	/	/	/						
22.การบริหารงานวิชาการ															
23.ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ		/		/											
24.การสะท้อนผลงานวิเคราะห์และวิพากษ์		/		/											
25.ความรู้ความสามารถทางวิชาการ															
26.บทบาททางวิชาการ							/								
27.ทักษะการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					/								/		
28.การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการ															/
29.การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ															
30.การเน้นประสิทธิภาพของการศึกษา															
31.การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง					/			/	/						
32.ความสำเร็จของผู้บริหาร							/								
33.การพัฒนาตนเอง							/	/							
34.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี											/				
35.การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน													/		
36.การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน															/
37.พัฒนาให้มีความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครู															

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 16-30

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
38.พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน															
39.การวัดและประเมินผลวิจัย															
40.การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน															
41.การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน															
42.การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้															
43.ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล															
44.การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน															
45.การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน															
46.การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน															
47.การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้															

ตารางที่ 9 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 31-45

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/			/	/		/						
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	/		/			/	/								
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	/		/	/		/	/				/		/	/	
4.การนิเทศและประเมินการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/				/	/	/	/
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	/	/	/			/	/								
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน	/		/			/	/								
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน	/		/			/	/								
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน	/		/			/	/								
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	/		/			/	/						/	/	
10.การอยู่ร่วมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน	/		/			/	/								
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ	/		/			/	/								
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	/														
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน															
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้															
15.การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน	/														
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ															
17.การเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน	/														
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและภาคีร่วมในการจัดการเรียนการสอน															

ตารางที่ 9 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 31-45

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
19.การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร															
20.การพัฒนานักเรียน															
21.การพัฒนาครู															
22.การบริหารงานวิชาการ							/								
23.ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ															
24.การสะท้อนผลงานวิเคราะห์และวิพากษ์															
25.ความรู้ความสามารถทางวิชาการ							/								/
26.บทบาททางวิชาการ															
27.ทักษะการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา							/								/
28.การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการ															
29.การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ												/	/		
30.การเน้นประสิทธิภาพของผลของการศึกษา															
31.การเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง															
32.ความสำเร็จของผู้บริหาร															
33.การพัฒนาตนเอง															
34.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี															
35.การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน	/				/							/			
36.การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน															
37.พัฒนาให้มีความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครู	/														

ตารางที่ 9 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาเชิงวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 31-45

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
38.พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	/											/			
39.การวัดและประเมินผลวิจัย											/				
40.การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน												/			
41.การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน													/		
42.การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้															
43.ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล															
44.การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน															
45.การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน															
46.การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน															
47.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้															

ตารางที่ 10 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 46-60

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/			/	/	/	/	/			/			/	
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน				/							/			/	
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	/	/	/	/					/	/	/	/	/	/	/
4.การนิเทศและประเมินการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน				/							/			/	
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน				/							/			/	
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน				/							/			/	
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน				/							/			/	
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
10.การอยู่พร้อมใจในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่วุฒุนักเรียน				/							/			/	
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ				/							/			/	
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน		/													
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน															
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้									/						
15.การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน															
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ									/						
17.การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน		/							/					/	
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน									/						

ตารางที่ 10 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 46-60

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
19.การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร										/	/				
20.การพัฒนานักเรียน										/	/				
21.การพัฒนาครู										/	/				
22.การบริหารงานวิชาการ															
23.ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ										/	/				
24.การสะท้อนผลงานวิเคราะห์และวิพากษ์										/	/				
25.ความรู้ความสามารถทางวิชาการ															
26.บทบาททางวิชาการ															
27.ทักษะการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา															
28.การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการ															/
29.การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ	/	/	/						/			/	/		
30.การเน้นประสิทธิภาพของผลของการศึกษา															
31.การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง		/													
32.ความสำเร็จของผู้บริหาร															
33.การพัฒนาตนเอง															
34.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี															
35.การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน															
36.การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน															
37.พัฒนาให้มีความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครู															

ตารางที่ 10 การสังเกตภาวะที่องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 46-60

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
38.พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน															
39.การวัดและประเมินผลวิจัย															
40.การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน															
41.การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	/		/					/				/			
42.การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้										/	/				
43.ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทริทพยากร มาตรฐานและการประเมินผล											/				
44.การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน															
45.การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน															
46.การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน															
47.การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้															

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 61-75

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/				/				/	
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/				/				/	
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	/	/	/	/	/	/		/			/	/	/		
4.การนิเทศและประเมินการสอน	/	/	/	/	/	/		/			/	/	/		
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	/	/	/	/	/	/									
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/									
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน	/	/	/	/	/	/									
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน	/	/	/	/	/	/									
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	/	/	/	/	/	/		/			/	/	/		/
10.การอยู่พร้อมใจโรงเรียนเพื่อเป็นพลังแก่ครูและนักเรียน	/	/	/	/	/	/									
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ	/	/	/	/	/	/									
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน					/										
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน															
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้															
15.การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน	/														
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ															
17.การเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน										/				/	
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน									/					/	

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 61-75

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
19.การจัดโครงการพัฒนานักบุคลากร															
20.การพัฒนาพนักงานเรียน															
21.การพัฒนาครู						/								/	
22.การบริหารงานวิชาการ															
23.ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ						/			/					/	
24.การสะท้อนผลงานวิเคราะห์และวิพากษ์															
25.ความรู้ความสามารถทางวิชาการ															
26.บทบาททางวิชาการ	/														
27.ทักษะการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	/														
28.การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการ								/							
29.การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ								/			/	/	/		
30.การเน้นประสิทธิภาพของผลของการศึกษา															
31.การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง															
32.ความสำเร็จของผู้บริหาร															
33.การพัฒนาตนเอง															
34.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี															
35.การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน									/						
36.การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน															
37.พัฒนาให้มีความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครู															

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 61-75

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ														
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
38.พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน							/								
39.การวัดและประเมินผลวิจัย															
40.การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน															
41.การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน							/			/	/	/	/		
42.การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้															
43.ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล															
44.การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน					/										
45.การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน					/										
46.การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน									/						/
47.การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้															

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 76-91

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ																
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	รวม
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	41
2.การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน									/	/	/	/	/	/	/	/	26
3.การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	/		/	/				/	/	/	/	/	/	/	/	/	56
4.การนิเทศและประเมินการสอน		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	68
5.การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน									/	/	/	/	/	/	/	/	29
6.การบริหารเวลาในการเรียนการสอน									/	/	/	/	/	/	/	/	21
7.การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน									/	/	/	/	/	/	/	/	22
8.การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน									/	/	/	/	/	/	/	/	27
9.การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู			/	/					/	/	/	/	/	/	/	/	46
10.การอยู่พร้อมใจโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน									/	/	/	/	/	/	/	/	20
11.การพัฒนามาตรฐานทางวิชาการ									/	/	/	/	/	/	/	/	28
12.การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน															/		8
13.การให้บริการแก่ผู้เรียน																	1
14.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้								/									4
15.การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อคุณภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน																	3
16.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ																	5
17.การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน			/														19
18.การเสริมสร้างความเป็นผู้บำและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน																	8

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 76-91

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ																รวม	
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91		ความถี่
19.การจัดโครงสร้างพัฒนาบุคลากร																		6
20.การพัฒนาภาคเรียน																		9
21.การพัฒนาครู		/			/			/										15
22.การบริหารงานวิชาการ																		2
23.ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ																		9
24.การสะท้อนผลงานวิเคราะห์และวิพากษ์																		6
25.ความรู้ความสามารถทางวิชาการ									/									4
26.บทบาททางวิชาการ																		4
27.ทักษะการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา										/								7
28.การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการ	/																	6
29.การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ																		12
30.การเน้นประสิทธิภาพของการศึกษา																		1
31.การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง																		5
32.ความสำเร็จของผู้บริหาร																		1
33.การพัฒนาตนเอง																		2
34.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี																		1
35.การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน																		5
36.การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน																		1
37.พัฒนาให้มีความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครู																		1

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ของนักวิชาการลำดับ 76-91

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	รายชื่อนักวิชาการ															รวม		
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90		91	ความถี่
38.พัฒนาและรักษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน																		3
39.การวัดและประเมินผลวิจัย																		2
40.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษายใน																		1
41.การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน								/										14
42.การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้																		3
43.ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐานและการประเมินผล																		3
44.การกระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยกับการดำเนินงานการเรียนการสอน																		1
45.การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานการเรียนการสอน																		1
46.การสนทนากับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน																		2
47.การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้								/										1

รายชื่อนักวิชาการที่นำเสนอเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในตารางที่ 7 ใช้หมายเลข 1-91 เป็นสัญลักษณ์แทนดังนี้

1 แทน Hallinger & Murphy (1985)	2 แทน วรกานต์ (2555)	3 แทน เยาวเรศ (2556)
4 แทน สุพรรณรัตน์ (2557)	5 แทน สิริรานี (2551)	6 แทน ชัยรัตน์ (2547)
7 แทน ไกศิษฐ์ (2552)	8 แทน จินตนา (2554)	9 แทน เพ็ญพัทธ์ (2557)
10 แทน กัญญ์รัชการย์ (2553)	11 แทน อ้อย (2554)	12 แทน พัทยา (2555)
13 แทน กมล (2553)	14 แทน ธวัชชัย (2555)	15 แทน สมเกียรติ (2555)
16 แทน วันเพ็ญ (2555)	17 แทน จารุภัทร์ (2556)	18 แทน พนมรัตน์ (2556)
19 แทน วัชรชัย (2556)	20 แทน กุลวดี (2557)	21 แทน สังคม (2555)
22 แทน ดวงกมล (2554)	23 แทน ดารารัตน์ (2558)	24 แทน ศรุตินงค์ (2555)
25 แทน มณฑา (2547)	26 แทน พิทยา (2557)	27 แทน ขวัญฤดี (2555)
28 แทน นิตยา (2546)	29 แทน เกตุผลกา (2554)	30 แทน อัมภาวดี (2553)
31 แทน อมร (2554)	32 แทน วิเชียร (2554)	33 แทน ธัญธร (2556)
34 แทน ทศนีย์ (2552)	35 แทน จงจิตร (2556)	36 แทน สิริกร (2557)
37 แทน นุสรรา (2557)	38 แทน น้ำฝน (2553)	39 แทน เจต (2554)
40 แทน ไพเราะ (2554)	41 แทน วิรัตน์ (2552)	42 แทน จิรภา (2557)
43 แทน ภัทรา (2555)	44 แทน วุฒิ (2556)	45 แทน กิตติพงษ์ (2557)
46 แทน ไชยา (2557)	47 แทน สายอรุณ (2546)	48 แทน วิรุฬห์จิต (2549)
49 แทน วีรชาติ (2551)	50 แทน ขวัญใจ (2554)	51 แทน เกียรติชัย (2557)
52 แทน ณัฐชนก (2557)	53 แทน ณัฐริกา (2557)	54 แทน ภัทรนันท์ (2557)
55 แทน รัชสุดา (2557)	56 แทน ศุภชัย (2557)	57 แทน สุรัชย์ (2557)
58 แทน อมรเทพ (2557)	59 แทน จุฑามาศ (2552)	60 แทน ฉัตรชัย (2552)
61 แทน นันทนา (2556)	62 แทน สุภารัตน์ (2556)	63 แทน สรรเสริญ (2555)
64 แทน จิราวรรณ (2552)	65 แทน สมนึก (2545)	66 แทน บริบูรณ์ (2548)
67 แทน ดุสิต (2548)	68 แทน นาวา (2550)	69 แทน ฉวีวรรณ (2550)
70 แทน สุรัตน์ (2550)	71 แทน จักรกฤษ (2551)	72 แทน นพวงษา (2551)
73 แทน พิมพิชญา (2553)	74 แทน ทิวากร (2554)	75 แทน นกดล (2550)
76 แทน สมศักดิ์ (2547)	77 แทน วันเผด็จ (2554)	78 แทน ฤทธิรงค์ (2556)
79 แทน อภิเดช (2556)	80 แทน บรรพต (2557)	81 แทน เมตตา (2557)
82 แทน แสงละภา (2553)	83 แทน ชยพัทธ์ (2553)	84 แทน อภิรดี (2553)
85 แทน อุดม (2555)	86 แทน อาตริณา (2556)	87 แทน กริช (2546)
88 แทน สมบูรณ์ (2546)	89 แทน อุษณีย์ (2546)	90 แทน ละอองดาว (2554)
91 แทน นภาดาว (2555)		

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากตารางที่ 7-12 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่ามีทั้งหมด 47 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 20 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ รวมทั้งคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ได้แก่ การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความถี่ไม่ถึงเกณฑ์ แต่มีกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2559

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และจัดหมวดหมู่โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

หมวดหมู่ที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission)

การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ และสื่อสารเป้าหมายไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

หมวดหมู่ที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร (Managing the Instructional Programs)

การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกับครูโดยเน้นในเรื่องของหลักสูตรและการสอน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

หมวดหมู่ที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (Promoting a Positive School Learning Climate)

การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานวิชาการโดยตรง เพื่อส่งเสริมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ในเชิงบวก โดยคำนึงถึงความต้องการของครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 13 องค์ประกอบ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ		ความถี่	ร้อยละ
องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission)			
1.1	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	41	45.05
1.2	การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	26	28.57
องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร (Managing the Instructional Programs)			
2.1	การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร	56	61.54
2.2	การนิเทศและประเมินการสอน	68	74.73
2.3	การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	29	31.87
2.4	การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	12	13.19
องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (Promoting a Positive School Learning Climate)			
3.1	การบริหารเวลาในการเรียนการสอน	21	23.08
3.2	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน	22	24.18
3.3	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน	27	29.67
3.4	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	46	50.55
3.5	การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน	20	21.98
3.6	การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ	28	30.77
3.7	การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน	19	20.88

จากตารางที่ 13 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ การแจกแจงความถี่ องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า องค์ประกอบด้านการนิเทศและประเมินการสอนมีความถี่มากที่สุด (ร้อยละ 74.73) รองลงมาคือด้านการพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร (ร้อยละ 61.54) ด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (ร้อยละ 50.55) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (ร้อยละ 45.05) ด้านการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (ร้อยละ 31.87) ด้านการพัฒนา มาตรฐานทางวิชาการ (ร้อยละ 30.77) ด้านการจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน (ร้อยละ 29.67) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (ร้อยละ 28.57) ด้านการจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน (ร้อยละ 24.18) ด้านการบริหารเวลาในการเรียนการสอน (ร้อยละ 23.08) ด้านการอยู่เป็น หลักให้ครูและนักเรียน (ร้อยละ 21.98) ด้านการเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน (ร้อยละ 20.88) ด้านการจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ (ร้อยละ 13.19) ตามลำดับ

ผลการสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการโดยการสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาในประเทศนี้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558 จำนวน 90 เรื่อง แบ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตจำนวน 67 เรื่อง วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตจำนวน 23 เรื่อง ผลการสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission) แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีอย่างมีวิสัยทัศน์ชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยใช้ข้อมูลนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสื่อสารเป้าหมายหลักของโรงเรียนไปยังครู พ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียนทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการจัดอภิปรายและทบทวนเป้าหมายโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจในเรื่องการเรียนการสอน หลักสูตรและงบประมาณ

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร (Managing the Instructional Programs) แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถประสานงานกับครูและช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร มีการพัฒนาหลักสูตรโดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้จริง และจัดให้มีเนื้อหาการเรียนการสอน การวัดผลสอดคล้องกับหลักสูตร

2.2 การนิเทศและประเมินการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถหาวิถีทางที่จะทำให้เป้าหมายของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ดำเนินการให้เป้าหมายตามแผนการสอนของครูสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของโรงเรียน โดยมีการติดตามการสอนโดยการตรวจเยี่ยมอย่างไม่เป็นทางการ และแจ้งผลการนิเทศ การประเมินผลให้ครูทราบตรงกันเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น

2.3 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางวิชาการของนักเรียน มีการพบปะกับครูเป็นการส่วนตัวเพื่อพูดคุยถึง

ความก้าวหน้าของนักเรียน ใช้ผลคะแนนการสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ในการประเมินหลักสูตร ประเมินการสอนและวัดความก้าวหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายของโรงเรียน และแจ้งผลการเรียนรวมถึงพัฒนาการทางวิชาการให้นักเรียนทราบ

2.4 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร โดยการเตรียมบุคลากร อบรมครู ตลอดจนจัดหลักสูตร จัดประสบการณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการ จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (Promoting a Positive School Learning Climate) แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.1 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถจัดการกับสิ่งรบกวนต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อเวลาในการเรียนการสอน หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมเสริมในเวลาเรียน กำหนดนโยบายในการบริหารเวลาเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

3.2 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรที่ทำงานได้สำเร็จ โดยจัดโครงสร้างของงานที่ระบุชัดเจนถึงรางวัล มีการให้รางวัลหลากหลายวิธีเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูอยากที่จะทำงาน

3.3 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จทางวิชาการ โดยการให้รางวัลในรูปแบบต่าง ๆ

3.4 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่าง ๆ ในการพัฒนาวิชาชีพ จัดอบรมภายในโรงเรียน และช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการทักษะที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการอบรมไปสู่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

3.5 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถให้คำปรึกษาและเป็นหลักให้ครูและนักเรียน ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติภารกิจอยู่ในโรงเรียน จัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับนักเรียนและพบปะพูดคุยอย่างเป็นกันเอง เพื่อสอบถามความต้องการของนักเรียนและครู

3.6 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดมาตรฐานทางวิชาการให้สูงและมีความชัดเจน กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน กำหนดเกณฑ์ความคาดหวังต่อนักเรียนและแจ้งให้ครูทราบและเข้าใจเพื่อการปฏิบัติ

3.7 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานทางการศึกษา ชุมชน ครูและนักเรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยนำผลการสรุปองค์ประกอบที่ได้มาวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามมาตรวัด 4 ระดับในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน) จำนวน 181 คน และครูจำนวน 362 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 181 แห่ง ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง มี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 อัตรการตอบกลับแบบสอบถามความคิดเห็น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานครแยกตามองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 อัตราการตอบกลับแบบสอบถามความคิดเห็น

ตารางที่ 14 การตอบกลับแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มสถานศึกษา	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู		รวม		ร้อยละ
	ส่ง	คืน	ส่ง	คืน	ส่ง	คืน	
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	20	16	40	32	60	48	80
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	25	17	50	34	75	51	68
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	15	9	30	18	45	27	60
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพ ตะวันออก	54	46	108	92	162	138	85.19
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	44	36	88	72	132	108	81.82
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	23	16	46	32	69	48	69.57
รวม	181	140	362	280	543	420	77.35

จากตารางที่ 14 การตอบกลับแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จะพบว่าโดยรวมผู้บริหารโรงเรียน มีการตอบกลับคืน 140 ฉบับ ครู 280 ฉบับ รวม 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.35 เมื่อพิจารณารายกลุ่มสถานศึกษา พบว่า กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 16 ฉบับ ครู 32 ฉบับ รวม 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 17 ฉบับ ครู 34 ฉบับ รวม 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68 กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 9 ฉบับ ครู 18 ฉบับ รวม 27 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 60 กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 46 ฉบับ ครู 92 ฉบับ รวม 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.19 กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 36 ฉบับ ครู 72 ฉบับ รวม 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.82 กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการตอบกลับคืน 16 ฉบับ ครู 32 ฉบับ รวม 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.35

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	51	36.43
หญิง	89	63.57
รวม	140	100
อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	0	0
31 – 40 ปี	9	6.43
41 – 50 ปี	39	27.86
51 - 60 ปี	92	65.71
รวม	140	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	2	1.42
ปริญญาโท	132	94.29
ปริญญาเอก	6	4.29
รวม	140	100
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งใน โรงเรียนปัจจุบัน		
น้อยกว่า 6 ปี	98	70
6 – 10 ปี	9	6.43
11 – 15 ปี	7	5
มากกว่า 15 ปี	26	18.57
รวม	140	100

จากตารางที่ 15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้อำนวยการโรงเรียน) สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 63.57 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 36.43

อายุ พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 รองลงมา อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86

วุฒิการศึกษาสูงสุดพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่จบระดับปริญญาโท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 รองลงมา ระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.29 ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.42 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลาน้อยกว่า 6 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่า 15 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 18.57 ปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลา 6 – 10 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.43 และปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลา 11 – 15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครู)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	69	24.64
หญิง	211	75.36
รวม	280	100
อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	71	25.36
31 - 40 ปี	128	45.71
41 - 50 ปี	52	18.57
51 - 60 ปี	29	10.36
รวม	280	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	147	52.5
ปริญญาโท	133	47.5
ปริญญาเอก	0	0
รวม	280	100
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ข้าราชการครูช่วงชั้นที่ 1	140	50
ข้าราชการครูช่วงชั้นที่ 2	140	50
รวม	280	100
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบัน		
น้อยกว่า 6 ปี	122	43.57
6 - 10 ปี	68	24.29
11 - 15 ปี	46	16.43
มากกว่า 15 ปี	44	15.71
รวม	280	100

จากตารางที่ 16 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครู) สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้
เพศ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 75.36 รองลงมาเป็น
เพศชาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.64

อายุ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71
รองลงมา อายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36

วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ครูส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี จำนวน 147 คนคิดเป็นร้อยละ
52.5 รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5

ตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าเป็นครูช่วงชั้นที่ 1 และครูช่วงชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน
เท่ากัน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันพบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานใน
ตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลาน้อยกว่า 6 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 43.57
ปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลา 6 – 10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 24.29
ปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเป็นเวลา 11 – 15 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 16.43
และปฏิบัติงานในตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่า 15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71
ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานครแยกตามองค์ประกอบ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: ภาพรวม

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการ โรงเรียน		ครู		รวม		แปล ผล
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธ กิจของโรงเรียน		3.67	0.48	3.42	0.64	3.54	0.60	มาก ที่สุด
1.1	การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน	3.70	0.48	3.48	0.63	3.59	0.59	มาก ที่สุด
1.2	การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.63	0.48	3.35	0.64	3.49	0.60	มาก ที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหาร จัดการหลักสูตร		3.58	0.62	3.41	0.66	3.50	0.66	มาก ที่สุด
2.1	การพัฒนาและการประสานงาน หลักสูตร	3.83	0.37	3.56	0.58	3.70	0.53	มาก ที่สุด
2.2	การนิเทศและประเมินการสอน	3.70	0.47	3.42	0.64	3.56	0.60	มาก ที่สุด
2.3	การติดตามความก้าวหน้าของ นักเรียน	3.61	0.52	3.39	0.66	3.50	0.63	มาก ที่สุด
2.4	การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	3.17	0.88	3.28	0.76	3.22	0.80	มาก
องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้าง บรรยากาศในการเรียนรู้		3.67	0.51	3.37	0.67	3.52	0.64	มาก ที่สุด
3.1	การบริหารเวลาในการเรียนการ สอน	3.57	0.57	3.28	0.71	3.43	0.68	มาก ที่สุด
3.2	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูใน การทำงาน	3.66	0.51	3.27	0.71	3.46	0.68	มาก ที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการ โรงเรียน		ครู		รวม		แปล ผล
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
3.3	การจัดให้มีการกระตุ้นจิตใจในการ เรียน	3.77	0.43	3.46	0.64	3.61	0.60	มาก ที่สุด
3.4	การสนับสนุนให้มีการพัฒนา วิชาชีพครู	3.71	0.47	3.45	0.65	3.58	0.61	มาก ที่สุด
3.5	การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็น หลักแก่ครูและนักเรียน	3.73	0.46	3.41	0.66	3.57	0.62	มาก ที่สุด
3.6	การพัฒนาและเสริมสร้าง มาตรฐานทางวิชาการ	3.70	0.48	3.41	0.60	3.56	0.58	มาก ที่สุด
3.7	การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน	3.52	0.56	3.32	0.69	3.42	0.66	มาก ที่สุด
	รวม	3.65	0.54	3.40	0.66	3.52	0.64	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละ
องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยพบว่า

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{x} = 3.54$ และ S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (1.1) การร่วมกันกำหนด
เป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.59$ และ S.D. = 0.60) รองลงมาคือ
(1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.49$ และ S.D. =
0.59)

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{x} = 3.50$ และ S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (2.1) การพัฒนาและการ
ประสานงานหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.70$ และ S.D. = 0.53) รองลงมาคือ
(2.2) การนิเทศและประเมินการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.56$ และ S.D. = 0.60)
(2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.50$ และ S.D. =

0.63) และ (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.22$ และ S.D. = 0.80)

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.52$ และ S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.43$ และ S.D. = 0.68) (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.46$ และ S.D. = 0.68) (3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.61$ และ S.D. = 0.60) (3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.58$ และ S.D. = 0.61) (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.57$ และ S.D. = 0.62) (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.56$ และ S.D. = 0.58) และ (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.42$ และ S.D. = 0.66)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: **องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน**

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
	1.1 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	3.70	0.48	มากที่สุด	3.48	0.63	มากที่สุด
1	กำหนดเป้าหมายในแต่ละปีอย่างมีวิสัยทัศน์	3.85	0.36	มากที่สุด	3.57	0.61	มากที่สุด
2	กำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนเข้าใจง่าย	3.77	0.42	มากที่สุด	3.49	0.64	มากที่สุด
3	กำหนดเป้าหมายโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.70	0.49	มากที่สุด	3.58	0.59	มากที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
4	นำข้อมูลนักเรียนทั้งในอดีตและ ปัจจุบันมาใช้ในการกำหนด เป้าหมาย	3.66	0.50	มากที่สุด	3.46	0.62	มาก ที่สุด
5	จัดให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การกำหนดเป้าหมาย	3.51	0.54	มากที่สุด	3.33	0.67	มาก ที่สุด
	รวม	3.70	0.48	มากที่สุด	3.48	0.63	มาก ที่สุด
1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน		3.63	0.48	มากที่สุด	3.35	0.64	มาก ที่สุด
6	สื่อสารเป้าหมายหลักของโรงเรียน ไปยังครู พ่อแม่ผู้ปกครองและ นักเรียน	3.65	0.48	มากที่สุด	3.37	0.64	มาก ที่สุด
7	จัดการอภิปรายและทบทวน เป้าหมายโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่อง การตัดสินใจในเรื่องการเรียนการ สอน หลักสูตรและงบประมาณ	3.58	0.50	มากที่สุด	3.34	0.66	มาก ที่สุด
8	สื่อสารเป้าหมายกับผู้เกี่ยวข้องทั้งใน รูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็น ทางการ	3.67	0.47	มากที่สุด	3.35	0.62	มาก ที่สุด
	รวม	3.63	0.48	มากที่สุด	3.35	0.64	มาก ที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 (รวม)		3.67	0.48	มากที่สุด	3.41	0.64	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.67$ และ S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.70$ และ S.D. = 0.48) รองลงมาคือ (1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.63$ และ S.D. = 0.48)

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.42$ และ S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.48$ และ S.D. = 0.63) รองลงมาคือ (1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.35$ และ S.D. = 0.64)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
	2.1 การพัฒนาและการประสานงาน หลักสูตร	3.83	0.37	มากที่สุด	3.56	0.58	มาก ที่สุด
9	ประสานงานกับครูและช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง โครงสร้างของหลักสูตร	3.83	0.38	มากที่สุด	3.48	0.62	มาก ที่สุด
10	พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าประสงค์	3.79	0.41	มากที่สุด	3.59	0.58	มาก ที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
11	ส่งเสริมให้นำหลักสูตรไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้จริง	3.86	0.34	มากที่สุด	3.58	0.57	มาก ที่สุด
12	จัดให้เนื้อหาการเรียนการสอนและ การวัดผล (การสอบ) สอดคล้องกับ หลักสูตร	3.84	0.37	มากที่สุด	3.61	0.55	มาก ที่สุด
	รวม	3.83	0.37	มากที่สุด	3.56	0.58	มาก ที่สุด
2.2 การนิเทศและประเมินการสอน		3.70	0.47	มากที่สุด	3.42	0.64	มาก ที่สุด
13	ดำเนินการหาวิถีทางที่จะทำให้ เป้าหมายของโรงเรียนไปสู่การ ปฏิบัติจริงในห้องเรียน	3.78	0.42	มากที่สุด	3.43	0.61	มาก ที่สุด
14	ดูแลให้เป้าหมายตามแผนการสอน ของครูให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หลักของโรงเรียน	3.78	0.45	มากที่สุด	3.48	0.58	มาก ที่สุด
15	ติดตามการสอนโดยการตรวจเยี่ยม อย่างไม่เป็นทางการ	3.69	0.46	มากที่สุด	3.37	0.69	มาก ที่สุด
16	แจ้งผลการนิเทศและการ ประเมินผลกับครู	3.54	0.53	มากที่สุด	3.42	0.67	มาก ที่สุด
	รวม	3.70	0.47	มากที่สุด	3.42	0.64	มาก ที่สุด
2.3 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน		3.61	0.52	มากที่สุด	3.39	0.66	มาก ที่สุด
17	พบปะกับครูเป็นการส่วนตัวเพื่อ พูดคุยถึงความก้าวหน้าของนักเรียน	3.54	0.53	มากที่สุด	3.24	0.73	มาก

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
18	ใช้ผลคะแนนการสอบในการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน ในการ ประเมินหลักสูตร ประเมินการสอน และวัดความก้าวหน้าของการ ดำเนินการตามเป้าหมายของ โรงเรียน	3.59	0.56	มากที่สุด	3.35	0.62	มาก ที่สุด
19	แจ้งผลการเรียนและพัฒนาการทาง วิชาการให้นักเรียนทราบ	3.70	0.46	มากที่สุด	3.58	0.58	มาก ที่สุด
	รวม	3.61	0.52	มากที่สุด	3.39	0.66	มาก ที่สุด
2.4 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ		3.17	0.88	มาก	3.28	0.76	มาก ที่สุด
20	จัดการศึกษาโดยการเตรียม บุคลากร อบรมครู ตลอดจนจัด หลักสูตร จัดประสบการณ์ในการ เรียนการสอนให้เหมาะสมกับปัญหา และความต้องการ	3.26	0.83	มากที่สุด	3.39	0.72	มาก ที่สุด
21	จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ มีโอกาสร่วมเรียนร่วมกับเด็กปกติ	3.27	0.86	มากที่สุด	3.32	0.74	มาก ที่สุด
22	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการศึกษา ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคล	2.96	0.92	มาก	3.12	0.80	มาก
	รวม	3.17	0.88	มาก	3.28	0.76	มาก ที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 (รวม)		3.58	0.62	มากที่สุด	3.41	0.66	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.58$ และ S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.83$ และ S.D. = 0.37) (2.2) การนิเทศและประเมินการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.70$ และ S.D. = 0.47) (2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.61$ และ S.D. = 0.52) และ (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.17$ และ S.D. = 0.88)

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.41$ และ S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.56$ และ S.D. = 0.58) (2.2) การนิเทศและประเมินการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.42$ และ S.D. = 0.64) (2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.39$ และ S.D. = 0.66) และ (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.28$ และ S.D. = 0.76)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู: **องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้**

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3.1	การบริหารเวลาในการเรียนการสอน	3.57	0.57	มากที่สุด	3.28	0.71	มากที่สุด
23	จัดการกับสิ่งรบกวนต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อเวลาในการเรียนการสอน	3.56	0.50	มากที่สุด	3.28	0.67	มากที่สุด
24	กระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	3.78	0.42	มากที่สุด	3.49	0.64	มากที่สุด
25	หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมเสริมในเวลาเรียน	3.21	0.69	มาก	3.02	0.77	มาก
26	กำหนดนโยบายในการบริหารเวลาเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	3.74	0.47	มากที่สุด	3.33	0.68	มากที่สุด
	รวม	3.57	0.57	มากที่สุด	3.28	0.71	มากที่สุด
3.2	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน	3.66	0.51	มากที่สุด	3.27	0.71	มากที่สุด
27	จัดโครงสร้างของงานที่ระบุชัดเจนถึงรางวัลและการให้ความสำคัญกับบุคลากรที่ทำงานได้สำเร็จ	3.52	0.56	มากที่สุด	3.24	0.69	มาก
28	มีการให้รางวัลหลากหลายวิธี รวมถึงการแสดงความชื่นชมเป็นการส่วนตัว การให้เกียรติต่อเวทีสาธารณะและให้รางวัลอย่างเป็นทางการ	3.68	0.50	มากที่สุด	3.25	0.72	มาก
29	กล่าววยกย่องชมเชยครูเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูอยากที่จะทำงาน	3.78	0.45	มากที่สุด	3.32	0.73	มากที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
	รวม	3.66	0.51	มากที่สุด	3.27	0.71	มาก ที่สุด
	3.3 การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน	3.77	0.43	มากที่สุด	3.46	0.64	มาก ที่สุด
30	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จทาง วิชาการ โดยการให้รางวัลในรูปแบบ ต่าง ๆ	3.76	0.43	มากที่สุด	3.41	0.63	มาก ที่สุด
31	จัดให้มีการยกย่องนักเรียนที่มี พัฒนาการด้านวิชาการ	3.77	0.42	มากที่สุด	3.54	0.60	มาก ที่สุด
32	ให้รางวัลที่เป็นรูปธรรมและแสดงความ ยินดีในความสำเร็จของนักเรียน	3.82	0.38	มากที่สุด	3.52	0.62	มาก ที่สุด
33	สนับสนุนให้ครูใช้วิธีการให้รางวัลแก่ นักเรียนต่อหน้าชั้นเรียน	3.74	0.49	มากที่สุด	3.35	0.68	มาก ที่สุด
	รวม	3.77	0.43	มากที่สุด	3.46	0.64	มาก ที่สุด
	3.4 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	3.71	0.47	มากที่สุด	3.45	0.65	มาก ที่สุด
34	แจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่าง ๆ ในการ พัฒนาวิชาชีพ	3.80	0.40	มากที่สุด	3.49	0.64	มาก ที่สุด
35	จัดให้มีการจัดอบรมภายในโรงเรียน	3.57	0.55	มากที่สุด	3.42	0.68	มาก ที่สุด
36	จัดกิจกรรมเพื่อการฝึกอบรมครูโดยมี ความสอดคล้องกับเป้าหมายของ โรงเรียน	3.73	0.45	มากที่สุด	3.45	0.62	มาก ที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
37	ช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการ ทักษะที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการอบรม ไปสู่การจัดการเรียนการสอนใน ห้องเรียน	3.74	0.44	มากที่สุด	3.42	0.65	มาก ที่สุด
	รวม	3.71	0.47	มากที่สุด	3.45	0.65	มาก ที่สุด
3.5 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลัก แก่ครูและนักเรียน		3.73	0.46	มากที่สุด	3.41	0.66	มาก ที่สุด
38	ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติภารกิจอยู่ ในโรงเรียน	3.75	0.43	มากที่สุด	3.45	0.62	มาก ที่สุด
39	พบปะพูดคุยอย่างเป็นกันเองเพื่อ สอบถามความต้องการของนักเรียนและ ครู	3.75	0.43	มากที่สุด	3.37	0.70	มาก ที่สุด
40	ให้คำปรึกษาและเป็นหลักให้ครูและ นักเรียนในการแก้ไขปัญหาเมื่อต้องการ ได้ทันที	3.77	0.42	มากที่สุด	3.37	0.71	มาก ที่สุด
41	จัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับ นักเรียน	3.65	0.54	มากที่สุด	3.45	0.62	มาก ที่สุด
	รวม	3.73	0.46	มากที่สุด	3.41	0.66	มาก ที่สุด
3.6 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน ทางวิชาการ		3.70	0.48	มากที่สุด	3.41	0.60	มาก ที่สุด
42	กำหนดมาตรฐานทางวิชาการไว้ให้สูง และมีความชัดเจน	3.61	0.54	มากที่สุด	3.39	0.59	มาก ที่สุด
43	กำหนดเกณฑ์ความคาดหวังต่อนักเรียน และแจ้งให้ครูทราบและเข้าใจเพื่อการ ปฏิบัติ	3.74	0.44	มากที่สุด	3.44	0.60	มาก ที่สุด

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปล ผล
44	กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณสมบัติ ของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน	3.76	0.43	มากที่สุด	3.41	0.60	มาก ที่สุด
	รวม	3.70	0.48	มากที่สุด	3.41	0.60	มาก ที่สุด
3.7 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน		3.52	0.56	มากที่สุด	3.32	0.69	มาก ที่สุด
45	สร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงาน ทางการศึกษา ชุมชน ครูและนักเรียน	3.79	0.41	มากที่สุด	3.47	0.64	มาก ที่สุด
46	ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนการสอน	3.43	0.56	มากที่สุด	3.28	0.70	มาก ที่สุด
47	จัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชนได้	3.56	0.53	มากที่สุด	3.37	0.68	มาก ที่สุด
48	ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลนักเรียน	3.31	0.60	มากที่สุด	3.15	0.71	มาก
	รวม	3.52	0.56	มากที่สุด	3.32	0.69	มาก ที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 (รวม)		3.67	0.51	มากที่สุด	3.37	0.67	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบหลักที่
3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.67$ และ S.D.
= 0.51) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.57$ และ S.D. = 0.57) (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครู
ในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.66$ และ S.D. = 0.51) (3.3) การจัดให้มีการ
กระตุ้นจูงใจในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.77$ และ S.D. = 0.43)
(3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.71$ และ S.D. =
0.47) (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 3.73$ และ S.D. = 0.46) (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.70$ และ S.D. = 0.48) และ (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.52$ และ S.D. = 0.56)

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.37$ และ S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.27$ และ S.D. = 0.71) (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.46$ และ S.D. = 0.64) (3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.46$ และ S.D. = 0.64) (3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.45$ และ S.D. = 0.65) (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.41$ และ S.D. = 0.66) (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.41$ และ S.D. = 0.60) และ (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.32$ และ S.D. = 0.69)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: โดยรวมทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย

ข้อที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการโรงเรียน			ครู		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1-48	การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นผู้บริหารและข้าราชการครู (รวม)	3.65	0.54	มากที่สุด	3.40	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.65$ และ $S.D. = 0.54$)

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู รวมทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่า ครูมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.40$ และ $S.D. = 0.68$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การจัดลำดับค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (จากระดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดไประดับที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง มี 1 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: โดยรวมทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย

ข้อที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการ โรงเรียน		ครู		รวม	
		\bar{x}	ลำดับ	\bar{x}	ลำดับ	\bar{x}	ลำดับ
องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธ กิจของโรงเรียน		3.67	3	3.42	3	3.54	3
1.1	การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน	3.70	8	3.48	12	3.59	11
1.2	การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.63	5	3.35	5	3.49	5

ข้อที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการ โรงเรียน		ครู		รวม	
		\bar{x}	ลำดับ	\bar{x}	ลำดับ	\bar{x}	ลำดับ
องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหาร จัดการหลักสูตร		3.58	1	3.41	2	3.50	1
2.1	การพัฒนาและการประสานงาน หลักสูตร	3.83	13	3.56	13	3.70	13
2.2	การนิเทศและประเมินการสอน	3.70	7	3.42	9	3.56	8
2.3	การติดตามความก้าวหน้าของ นักเรียน	3.61	4	3.39	6	3.50	6
2.4	การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	3.17	1	3.28	2	3.22	1
องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้าง บรรยากาศในการเรียนรู้		3.67	2	3.37	1	3.52	2
3.1	การบริหารเวลาในการเรียนการ สอน	3.57	3	3.28	3	3.43	3
3.2	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูใน การทำงาน	3.66	6	3.27	1	3.46	4
3.3	การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจใน การเรียน	3.77	12	3.46	11	3.61	12
3.4	การสนับสนุนให้มีการพัฒนา วิชาชีพครู	3.71	10	3.45	10	3.58	10
3.5	การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็น หลักแก่ครูและนักเรียน	3.73	11	3.41	7	3.57	9
3.6	การพัฒนาและเสริมสร้าง มาตรฐานทางวิชาการ	3.70	9	3.41	8	3.56	7
3.7	การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน	3.52	2	3.32	4	3.42	2
รวม		3.65		3.40		3.52	

จากตารางที่ 22 เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม **ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู** รวมทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 3.50$) ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.52$) ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.54$)

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม **ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน** รวมทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 3.58$) ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.67$) ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.67$)

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม **ตามความคิดเห็นของครู** รวมทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.37$) ลำดับที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 3.41$) ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.42$)

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม **ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู แยกตามองค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบ** พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x} = 3.22$) ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ($\bar{x} = 3.42$) ลำดับที่ 3 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.43$) ลำดับที่ 4 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ($\bar{x} = 3.46$) ลำดับที่ 5 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.49$) ลำดับที่ 6 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{x} = 3.50$) ลำดับที่ 7 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.56$) ลำดับที่ 8 การนิเทศและประเมินการสอน ($\bar{x} = 3.56$) ลำดับที่ 9 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ($\bar{x} = 3.57$) ลำดับที่ 10 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.58$) ลำดับที่ 11 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.59$) ลำดับที่ 12 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ($\bar{x} = 3.61$) ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร ($\bar{x} = 3.70$)

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แยกตามองค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x} = 3.17$) ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ($\bar{x} = 3.52$) ลำดับที่ 3 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.57$) ลำดับที่ 4 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{x} = 3.61$) ลำดับที่ 5 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.63$) ลำดับที่ 6 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ($\bar{x} = 3.66$) ลำดับที่ 7 การนิเทศและประเมินการสอน ($\bar{x} = 3.70$) ลำดับที่ 8 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.70$) ลำดับที่ 9 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.70$) ลำดับที่ 10 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.71$) ลำดับที่ 11 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ($\bar{x} = 3.73$) ลำดับที่ 12 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ($\bar{x} = 3.77$) ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร ($\bar{x} = 3.83$)

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของครู แยกตามองค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ($\bar{x} = 3.27$) ลำดับที่ 2 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x} = 3.28$) ลำดับที่ 3 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.28$) ลำดับที่ 4 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ($\bar{x} = 3.32$) ลำดับที่ 5 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.35$) ลำดับที่ 6 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{x} = 3.39$) ลำดับที่ 7 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ($\bar{x} = 3.41$) ลำดับที่ 8 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.41$) ลำดับที่ 9 การนิเทศและประเมินการสอน ($\bar{x} = 3.42$) ลำดับที่ 10 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.45$) ลำดับที่ 11 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ($\bar{x} = 3.46$) ลำดับที่ 12 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.48$) ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร ($\bar{x} = 3.56$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา” เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัย แบ่งการเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 สรุปผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลการสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ การแจกแจงความถี่องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า องค์ประกอบด้านการนิเทศและประเมินการสอนมีความถี่มากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร เมื่อสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร 2.2) การนิเทศและประเมินการสอน 2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบย่อย

ได้แก่ 3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน 3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน 3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน 3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู 3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน 3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ 3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยรวมแต่ละองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.2) การนิเทศและประเมินการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน (3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน (3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบย่อย

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แยกแต่ละองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน พบว่า โดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (1.1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมาคือ (1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า โดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทั้ง 4 องค์ประกอบย่อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู พบว่า (2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.2) การนิเทศและประเมินการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเหมือนกัน โดยองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร รองลงมาคือ (2.2) การนิเทศและประเมินการสอน (2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ (2.4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามลำดับ

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทั้ง 7 องค์ประกอบย่อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นจิตใจในการเรียน รองลงมาคือ (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน (3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจิตใจครูในการทำงาน (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ตามลำดับ

ส่วนครู องค์กรประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (3.3) การจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน รองลงมาคือ (3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (3.5) การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน (3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ (3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงาน (3.1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน (3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ตามลำดับ

1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู รวมทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตร ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตร ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู รวมทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร ลำดับที่ 3 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู แยกตามองค์กรประกอบย่อยทั้ง 13 องค์กรประกอบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ลำดับที่ 3 การ

การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ลำดับที่ 4 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ลำดับที่ 5 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ลำดับที่ 6 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ลำดับที่ 7 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ ลำดับที่ 8 การนิเทศและประเมินการ สอน ลำดับที่ 9 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ลำดับที่ 10 การสนับสนุน ให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ลำดับที่ 11 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ลำดับที่ 12 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แยกตาม องค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ ลำดับที่ 2 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ลำดับที่ 3 การบริหารเวลาในการเรียนการสอน ลำดับที่ 4 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ลำดับที่ 5 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ลำดับที่ 6 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ลำดับที่ 7 การนิเทศและประเมินการสอน ลำดับที่ 8 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ลำดับที่ 9 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ ลำดับที่ 10 การสนับสนุนให้มีการพัฒนา วิชาชีพครู ลำดับที่ 11 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ลำดับที่ 12 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู แยกตามองค์ประกอบย่อย ทั้ง 13 องค์ประกอบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน ลำดับที่ 2 การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ลำดับที่ 3 การบริหารเวลาในการเรียน การสอน ลำดับที่ 4 การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน ลำดับที่ 5 การสื่อสาร เป้าหมายของโรงเรียน ลำดับที่ 6 การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ลำดับที่ 7 การอยู่พร้อม ในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ลำดับที่ 8 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทาง วิชาการ ลำดับที่ 9 การนิเทศและประเมินการสอน ลำดับที่ 10 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ครู ลำดับที่ 11 การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน ลำดับที่ 12 การร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ของโรงเรียน ลำดับที่ 13 การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร

ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งรายละเอียดออกเป็น 3 ส่วนตามลำดับดังนี้

2.1 การสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการโดยการสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาใน ประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตใน ประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542-2558 จำนวน 90 เรื่อง แบ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต จำนวน 67 เรื่อง วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตจำนวน 23 เรื่อง ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนด พันธกิจของโรงเรียน องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ Hallinger and Murphy ปี 1985 ซึ่งเป็นมาตรวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Principal Instructional Management Rating Scale : PIMRS) ที่ถูกนำมาใช้ใน 22 ประเทศและแปลเป็นภาษาต่าง ๆ นำเสนอบทบาท ภาวะผู้นำทางวิชาการใน 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน การบริหารจัดการ หลักสูตร และการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 11 องค์ประกอบย่อย กรอบแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อการผลิตงานวิจัย การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในทศวรรษต่อ ๆ มา (Hallinger and Lee, 2014)

โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาในประเด็น ภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังที่ ธาวิณี พลเยี่ยม (2547) ได้กล่าวไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการ รวบรวมงานวิจัยหลายๆเรื่อง มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการเชิงคุณภาพและการ นำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ และเป็นคำตอบของปัญหา วิจัยที่ต้องการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย 2) ขั้นตอนคัดเลือกงานวิจัย 3) ขั้นตอนสร้างตาราง สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 4) ขั้นสรุปและยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ที่กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัย โดยทั่วไปประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. กำหนดหัวข้อปัญหา เริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการทำ วิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย

2. การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาแล้ว ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้แจ่มชัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน
3. การเสาะค้นงานวิจัย การเสาะค้นงานวิจัยส่วนใหญ่จะหาได้จากเอกสาร เช่น รายงานการวิจัย ปรินทิพนิพนธ์ บทความย่อปรินทิพนิพนธ์ วารสาร เป็นต้น
4. การคัดเลือกงานวิจัย ต้องสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย และทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพดีตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
5. การรวบรวมผลงานวิจัย หลังจากคัดเลือกงานวิจัยที่จะใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการรวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น วิธีการรวบรวมอาจใช้การจดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์มก็ได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่นำมาใช้ในการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นองค์ประกอบด้านการนิเทศและประเมินการสอน (ร้อยละ 74.73) โดยมีนักวิชาการได้นำเสนอองค์ประกอบด้านการนิเทศและประเมินการสอนไว้หลายคน ได้แก่ Hallinger & Murphy (1985) Ben M.Harris (1980) Sayfarth (1999) Krug (1992) Kaiser (2000) และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้ระบุให้ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมาตรฐานความรู้ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

2.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู เมื่อพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบหลัก พบว่าการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรและการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ จะพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Hallinger and Murphy (1985) ที่ได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 3 ด้านในมาตรวัดระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Principal Instructional Management Rating Scale : PIMRS) ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการหลักสูตร และ 3) การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Krug (1992, อ้างถึงใน บรรพต รุ่งเจนทร์, 2557) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาจากทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก พบว่าในแต่ละองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้ องค์ประกอบด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และองค์ประกอบด้านการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 สอดคล้องกับโกศิษฐ์ เพลรินทร์ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการคือ พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้ระบุให้ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมาตรฐานความรู้การบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดให้ผู้บริหารมีสมรรถนะดังนี้ 1) สามารถกำหนดนโยบาย แผน กลยุทธ์ และนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2) เลือกใช้ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับบริบทมหภาคและภูมิสังคม และ 3) สามารถบริหารงานวิชาการ บริหารแหล่งเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานความรู้ด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาหลักสูตรและบริหารการจัดการเรียนการสอนในแนวทางใหม่ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ซึ่งสรุปไว้ว่าปัจจัยที่ส่งเสริมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ฝ่ายบริหารเป็นทีมเดียวกันและทำงานอย่างต่อเนื่อง ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วม

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบย่อยด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสื่อสารเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องถ่ายทอดไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม แต่เนื่องด้วยครูที่มีจำนวนมากอาจได้รับสื่อสารไม่ทั่วถึง และการสื่อสารเป้าหมายนั้นเป็นคุณลักษณะเฉพาะทางของผู้บริหาร ต้องใช้ทักษะและวิธีการในการถ่ายทอด สร้างแรงจูงใจและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง สอดคล้องกับ McEwans (1998) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่า อะไรสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อน และผู้นำทางวิชาการต้องมีทักษะในการสอน

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบย่อยด้านการจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 438 โรงเรียน มีโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) ทั้งหมด

115 โรงเรียน มีนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) จำนวน 3,198 คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2558) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามอาจไม่อยู่ในโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบย่อยด้านการเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยของชูชาติ พวงสมจิตร (2553) ที่กล่าวถึงปัจจัยอุปสรรคจากครอบครัว สังคม วัฒนธรรมของคนกรุงเทพฯที่มีความหลากหลาย มีปัญหาซับซ้อน การจัดการศึกษาจึงมีปัญหาอุปสรรคมาก เช่น กรณีกรณีชุมชนแออัดหรือมีปัญหายาเสพติด เด็ก ๆ ต้องปรับตัวเพื่ออยู่รอด ปัญหาเวลาการเลิกงานของผู้ปกครองกับเวลาเลิกเรียนไม่ตรงกัน ปัญหาเรื่องภาวะทางเศรษฐกิจทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมบุตรหลานอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

นอกจากนั้นผลการวิจัยในส่วนขององค์ประกอบย่อยด้านการบริหารเวลาในการสอน พบว่าการหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมเสริมในเวลาเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากทุกข้อรายการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยของชูชาติ พวงสมจิตร (2553) ที่กล่าวถึงปัจจัยอุปสรรคเกี่ยวกับสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป โดยโรงเรียนมักจะถูกขอให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเขต และชุมชน ทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อยลง

2.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นลำดับที่ 1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อยพบว่า การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 3.22 แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านปัญหาเด็กเรียนร่วมที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยของชูชาติ พวงสมจิตร (2553) ได้สรุปว่าเด็กเรียนร่วมบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง และกรณีที่ผู้ปกครองบางคนไม่ยินยอมให้แพทย์วินิจฉัยอาการ ทำให้ต้องรับเข้าเรียนในบัญชีนักเรียนปกติ ส่งผลต่อความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอน และทำให้ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ของเด็กปกติต่ำลง อย่างไรก็ตามชูชาติ พวงสมจิตร (2553) ก็ได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติดังนี้ 1) ปรับปรุงเกณฑ์ในการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติให้มีความชัดเจน รวมทั้งสื่อสารให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับในกฎเกณฑ์ เพื่อสามารถคัดแยกเด็กให้เข้าเรียนในชั้นเรียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และ

2) ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบที่หลากหลายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) มีจำนวนทั้งหมด 115 โรงเรียน มีนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) จำนวน 3,198 คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2558) และแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ.2559 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครก็ได้กำหนดกลยุทธ์หลักโดยการเพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ 9 ประเภท ได้แก่ บกพร่องทางการมองเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญา ทางร่างกายหรือสุขภาพ ทางภาษาและการพูด ทางอารมณ์และพฤติกรรม ทางการเรียนรู้ ออทิสติก และพิการซ้ำซ้อน ให้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและช่วยเหลือตนเองได้ โดยมีตัวชี้วัดคือจำนวนโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษ(เรียนร่วม) (สนศ, 2559)

เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อยพบว่า การเสริมสร้างสัมพันธที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 2 สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่ระบุให้ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมาตรฐานความรู้ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน สามารถบริหารการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่นได้

เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อยพบว่า การบริหารเวลาในการเรียนการสอน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 3 สอดคล้องกับชูชาติ พ่วงสมจิตร (2553) ที่กล่าวถึงปัจจัยอุปสรรคเกี่ยวกับสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป โดยโรงเรียนมักจะถูกขอให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเขต และชุมชน ทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อยลง และปัจจัยอุปสรรคเกี่ยวกับครู ซึ่งเกิดจากการที่ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนมาก ทำให้ครูไม่ได้ใช้เวลาให้เต็มที่กับการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะในการวิจัย โดยแบ่งรายละเอียดออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) เนื่องจากผลการวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูพบว่า องค์ประกอบ

ด้านการจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครควรสนับสนุนให้มีการเปิดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทั่วกรุงเทพมหานคร กำหนดเกณฑ์ในการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างชัดเจนและสื่อสารให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการเรียนร่วมกับเด็กปกติ เตรียมบุคลากร อบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการสอน รวมถึงส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อแยกประเภทของเด็กพิเศษ และจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง

2. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรกระตุ้นจูงใจครูให้เกิดความทุ่มเทในการทำงาน เนื่องจากผลการวิจัยตามความคิดเห็นของข้าราชการครู พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์ประกอบการจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงานเป็นลำดับที่ 1 โดยผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงการให้ความสำคัญกับครู ส่งเสริมครูให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการกระตุ้นด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การให้รางวัลการให้เกียรติครู การกล่าวยกย่องชมเชยครูทั้งเป็นการส่วนตัวและต่อสาธารณชน เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละองค์ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบการจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนและชุมชน และการบริหารเวลาในการเรียนการสอน

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าทั้ง 3 องค์ประกอบมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาใน 3 ลำดับแรกและองค์ประกอบดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการวิจัยค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

2. การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเฉพาะ หากเป็นไปได้ควรศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจตามบริบทของสังคม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2553). *องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา* สังกัดสำนักการศึกษากทมมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กองประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร. (2558). *ผู้ว่า กทม. ออนไลน์ มอบนโยบายมุ่งยกระดับการจัดการศึกษา พัฒนาศักยภาพครู มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน*. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.prbangkok.com/News_executives/36452
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2553). *ประเมินผลการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ชัยรัตน์ หลายวัชระกุล. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี.(2557). *ภาวะผู้นำร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ถวิล มาตรฐาน. (2545). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ธงทอง จันทรางศุ. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ธวัช บุญยมน. (2550). *ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธารินี พลเยี่ยม. (2547). *การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540-2545*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลริสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำ :พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.

- บรรพต รุ่งเจนทร์. (2557). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระมหาพิทยา จันทรวงษ์ (2557). *การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธยา ชนะพันธ์. (2555). *รูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ภัททิยา กฤษณะพันธุ์, ภิเชก จันทร์เอี่ยม, และชลอ วงศ์แสง. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 7(1), 23-33.
- ภูธร บ้านเนิน (2551). *การสังเคราะห์งานวิจัยด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑา วิญญูโสภิต. (2547). *การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา สอนเสนา. (2557). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวเรศ จิตต์ตรง. (2556). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเผด็จ มีชัย. (2554). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรกานต์ อินทรโสภะ. (2555). *การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรุติพงศ์ ภูวชูวรานนท์. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบ
ผลสมผสานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี
บัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- สิริกร พลายงาม. (2547). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สิริราณี วสุภัทร. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2549). ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้.
วารสารดำรงราชานุภาพ, 6(21),107-144.
- สุนา ณ สุโหลง. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณรัตน์ สัตตธนชัยภัทร. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภารัตน์ ศรีนิยม. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุธีลักษณ์ (นิติธรรม) แก่นทอง. (2555). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2558). กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร.สืบค้น 26 ธันวาคม 2558,
จาก <http://www.bangkokeducation.in.th/article-details.php?id=89>
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2559). แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2559.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). รายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์
และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: วี. ที. ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

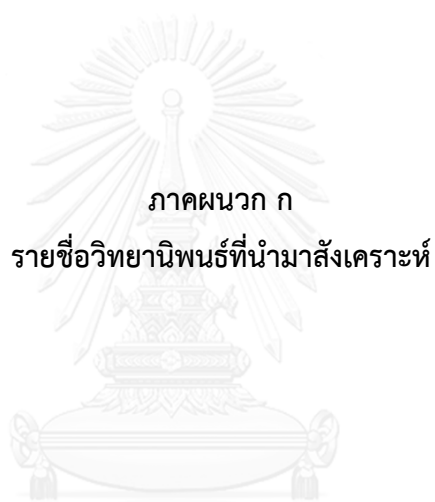
ภาษาอังกฤษ

- Blase, J., & Blase, J. (2000). *Effective instructional leadership: Teachers' perspectives on how principals promote teaching and learning in schools*. *Journal of Educational Administration*, 38(2), 130-141.
- Bush, T. (2015). *Understanding instructional Leadership*. *Educational Management Administration & Leadership*, 43(4), 487-489.
- Hallinger, P., & Lee, M. (2014). *Mapping instructional leadership in Thailand: Has education reform impacted principal practice?*. *Educational Management Administration Leadership*, 42(1), 6-29.
DOI: 10.1177/1741143213502196
- Hallinger, P., & Darren, A. B. (2013). *Synthesis of findings from 15 years of educational reform in Thailand: lessons on leading educational change in East Asia*. *International Journal of Leadership in Education*, 16(4), 399-418.
DOI: 10.1080/13603124.2013.770076
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). *Assessing the Instructional Management Behavior of Principals*. *The Elementary School Journal*, 86(2), 217-247.
- Hargreaves, A. (2010). *Leadership, Change, and Beyond the 21st Century Skills Agenda*. In Bellance, J. & Branddt, R., *21st Century Skills: Rethinking how students learn: Solution Tree Press*.
- Hornig, E., & Loeb, S. (2010). *New Thinking About Instructional Leadership*. *The Phi Delta Kappan*, 92(3), 66-69.
- McCier, M. H. (2003). *A study of high school principals' instructional leadership behaviors as perceived by teachers in urban comprehensive and magnet high schools*. from ProQuest Dissertations & Theses Global.
- McEwan, E. K. (1998). *7 Steps to Effective Instructional Leadership*. Corwin Press.
DOI: <http://dx.doi.org/10.4135/9781483328775>
- Seyfarth, J. T. (1999). *The principal: New leadership for new challenges*: Prentice Hall.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายชื่อวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต

- กิตติพงษ์ ศิริเมือง. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- เกตุผกา มานะกิจ. 2554. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลการบริหารวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เกียรติชัย ศรีระชัย. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กริช นุ่มวัด. 2546. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนเอกชนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขวัญใจ ขุนทำนาย. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ในกลุ่มการศึกษาที่ 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ขวัญฤดี ธารธารกุลวัฒนา. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จักรกฤษ วงชาลี. 2551. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จงจิตร ลาน้ำเที่ยง. 2556. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและครูวิชาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. 2552. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิรภา แดงขาว. 2557. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูเครือข่ายเขาชนาน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- จิรวรรณ จันทร์แยม. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- เจต เจริญสุข. 2554. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ฉัตรชัย ไชยมงค์. 2552. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉวีวรรณ พาก์กดี. 2550. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ชยพัทธ์ สุกทน. 2553. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ไชยา กรมแสง. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ณัฐชนก ชัยศรี. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ณัฐริกา นครสูงเนิน. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็น
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย
เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดุสิต เหมือนบุตดี. 2548. อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความสำเร็จ
ของระบบประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด
หนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทิวากร คมสันต์. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างทีมงานของ
ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทัศนีย์ เนตรประโคน. 2552. สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 อำเภอประโคนชัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธัญธร เลิศนา. 2556. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นิตยา ภูพันธ์. 2546. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของครูในการ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สาขาพณิชยการ
เขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม.
- นันทนา เทพิน. 2556. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์บริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- น้ำฝน รักษากลาง. 2553. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นพวงษา วิภักดิ์. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผล
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- นภดล ผดุงศรี. 2550. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา นครราชสีมา และหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นุสรรา หันถา. 2557. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กลุ่ม 4 กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นภาดาว เกตุสุวรรณ. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นาวา สุขรมย์. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บริบูรณ์ เกษรา. 2548. การศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บรรพต ฐิเจนทร์. 2557. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิทยา จันทรวงษ์. 2557. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพิชญา จงเกียรติกาญจน์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ไพเราะ พัดดาสิงห์. 2554. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับปริญญาโท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- ภัทรนันท์ อิงกุ. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ในโรงเรียนแกนนำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภัทรา พึ่งไพฑูรย์. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- มณฑา วิญญูโสภิต. 2547. การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา สอนศาสนา. 2557. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชสุดา บุตรดีศักดิ์. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ละอองดาว ปะโพธิง. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรชาติ วิลาศรี. 2551. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วุฒิ อิศระกุล. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- วันเผด็จ มีชัย. 2554. ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วิรัตน์ ปานแก้ว. 2552. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- วิเชียร ทองคลี่. 2554. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิรุฬห์จิต ไบลี. 2549. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1-2 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศุภชัย ประเสริฐบุญ. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดเครือข่ายศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุภารัตน์ ศรีนิยม. 2556. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิริกร พลายงาม. 2547. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุรัชย์ กัลป์ชัย. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมนึก ศรีจันทร์. 2545. การศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อุตรธานี หนองคาย และหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สมบูรณ์ เอี่ยมศิลปชัย. 2546. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหครูวิทย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตำบึงมะดัน จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร

- สมศักดิ์ พรหมจารีย์. ภาวะผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรัตน์ กุดกันยา. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สรรเสริญ เมืองวงษ์. 2558. องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สายอรุณ มาถนพ. 2546. ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- แสงละภา พระเสนา . 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยใน
ชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยนครพนม
- อุดม ศรีสวัสดิ์. 2553. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเซกา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม
- อภิเดช พลเยี่ยม. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อมร บุญโญปกรณ์. 2554. พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของ
ครูและผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี
- อมรเทพ แก้วมณีวัฒน์. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับ
ความผูกพันต่อโรงเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- อัษฎางค์ อยู่ศรี. 2553. พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อภิรดี บัวทอง. 2553. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เรียนร่วมในอำเภอธาตุพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม
- อุษณีย์ โชติวิเชียร. 2546. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันของโรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อาตริณา จันทน์เนย. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา
- ฤทธิรงค์ เศษวงค์. 2556. อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต

- กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. 2553. องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- กมล ตราชู. 2553. การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเทศบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กุลวดี ไกล่ฝน. 2557. การพัฒนารูปแบบประสิทธิผลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. 2552. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จินตนา ศรีสารคาม. 2554. การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุภัทร์ บุญส่ง. 2556. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาภาวะผู้นำทางการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล. 2547. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการ
สอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงกมล เปี้ยทอง. 2554. รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง .
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ดารารัตน์ คำอ่วม. 2558. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพลังอำนาจ
ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ธวัชชัย ไพโกล. 2555. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับนักวิชาการศึกษาในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พนารัตน์ บุตรชารี. 2556. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการโดยใช้กระบวนการจัดการ
ความรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานการการศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญพักตร์ ภูศิลป์. 2557. องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตระดับ
ประถมศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- พัทธยา ชนะพันธ์. 2555. รูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- เยาวเรศ จิตต์ตรง. 2556. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรชัย สุวรรณไทร. 2556. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันเพ็ญ นันทะศรี. 2555. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรกานต์ อินทรโสภะ. 2555. การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรุตพิงศ์ ภูวิชรวรานนท์. 2555. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผ่านการเรียนรู้แบบ
ผสมผสานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี
บัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- สังคม จันทร์วิเศษ. 2555. การพัฒนาตัวแบบสมรรถนะที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาความเป็นผู้นำและการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุพรรณรัตน์ สัตตธนชัยภัทร. 2557. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ พละจิตต์. 2555. ภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนดีเด่น : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี
ฐานราก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิร์รานี วสุภัทร. 2551. ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อ้อย สิมรัมย์. 2554. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต
สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบค่าความเที่ยงแบบสอบถาม
เรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา

1. ผศ.ดร. สุกัญญา แซ่มซ้อย	อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. อ.ดร. ปทุมพร เปี้ยถนอม	อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. อ.ดร. ประสงค์กัลยาณธรรม	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
(ภาคพิเศษ) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายณัฐวุฒิ จันทร์โสภา เกิดเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2531 บ้านเลขที่ 555/28 ซอย 16 หมู่ 11 หมู่บ้านวรการ 5 ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) (เกียรตินิยมอันดับสอง) เข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบริหารการศึกษ สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและ ความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

